

Atatürkorganize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

EYLÜL
2020

SAYI 178

EKONOMİNİN İHTİYACI İSTİKRAR

İAOSB
GENEL
KURULU
YAPILDI

YENİ
ŞİRKETLER
TEKNOLOJİ
ODAKLI

UĞURTAŞ:
KÂRLILIK
KAYBI
TEHDİDİ

İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

BİR ADIM DAHA İLERİYE HEP BİRLİKTE

Sizleri Vakfımıza Davet Ediyoruz...

Bilgi ve Katılım: Hüseyin DOĞAN Tel: 0232 376 71 76 / 226 www.iaosb.org.tr hdogan@iaosb.org.tr

DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici karanlıkta bir yere çarpmadan yürümeye çalışıyor

Hilmi
UĞURTAŞ

İzmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı

Değerli Sanayici Dostlarım, Küresel salgın nedeniyle Mart, Nisan, Mayıs aylarında hızlı ve ciddi oranda bir daralma yaşayan Türkiye ekonomisi, 1 Haziran itibarıyla uygulamaya konulan normalleşme süreci ile toparlanmaya başladı.

Sanayi üretim endeksi Nisan ayında dibi gördükten sonra Temmuz ayında aylık bazda yüzde 8,5; yıllık bazda ise yüzde 4,4 artış yaşadı. Böylece Nisan ayına göre endekste ki toparlanma yüzde 50'nin üzerine çıktı.

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO) ise bir önceki aya göre yüzde 1,3 artarak, yüzde 74,6 seviyesine geldi.

Ancak bu noktaya gelen üretime rağmen, eylül ayında **Reel Kesim Güven Endeksi'nin 0,9 puan azalması dikkat çekmiştir.** Bu durumu salgının başlangıç aylarında teşvik ve tedbirler hususunda hızlı ve etkin davranan kurumların, salgının devam etmesi nedeniyle aynı enerjiyi bulmakta zorlandığı şeklinde değerlendirebiliriz.

Türkiye bildiğiniz gibi, bu salgına çok zor geçen bir 2019 sonrasında, toparlanma döneminde yakalandı. Ayrıca aşı ve tedavi süreçlerindeki çalışmaların devam etmesi, ortada net bir tarih aralığı olmaması nedeniyle öngörüler çok olumlu değil.

Bu dönemde para politikaları öne çıktı ve herkesin gözü Merkez Bankası'na döndü. Özellikle faizlerde yukarıya doğru beklenen hamle **Para Politikası Kurulu** tarafından açıklanan politika faizindeki 200 baz puan artış ile bir nebze karşılığını buldu. Bu arada bankalara uygulanan Aktif Rasyo'nun yumuşatılması, Swap piyasasında Türk Bankaları için esnemeye gidilmesi, nispeten kredi büyümesinin yavaşlatılması gibi etkenler normalleşme adımları olarak değerlendirilebilir. Faiz hesabına bakarken TCMB 2018 yılının Mayıs ayında politika faizinin haftalık repo ihale faiz oranı olduğunu belirtmişti. O oran 8,25 idi, 10,25'e yükseltildi. Bunun üzerine 1,5 puan ekleyip gecelik oranı belirlediğimizde ise 9,75 idi, şimdi 11,75'e geldi. Bugün ise gerçek faizi temsil eden geç likidite penceresi gecelik faizin 1,5 puan üzerinde. Yani 11,25'ten 13,25'e çıkartıldı.

Faiz artışı ile birlikte gözler enflasyon ile mücadeleye çevrildi. Ancak şimdilik bu alanda istenilen pozitif gelişmeyi göremiyoruz. Ağustos ayında yıllık TÜFE 11,7 ile bir önceki aya göre yüzde 0,86 yükseliş kaydederken, Yİ-ÜFE de yıllık bazda 11,53'e dayandı. Yİ-ÜFE'deki aylık artış ise 2,35 oranı ile dikkate alınması gereken bir veri olarak ortaya çıktı.

Dövizde yaşanan hızlı yükselme hem ithalatçı için hem de ihracatçı için yeni sorunlar çıkardı. **Ne yazık ki üretimimizin önemli bir bölümünün ithalata bağlı olması üretim maliyetlerini beklenenden çok artırdı.** Ancak bu değişimi fiyatlarına yansıtamayan sanayici ciddi bir **kârlılık kaybı** tehdidi altındadır.

Bu durumun ihracata etkilerine baktığımızda ise, yurt dışına ihraç edilmek üzere üretilen mallar ve enerji sektöründeki fiyat değişimlerini

ölçen endeks olan Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi Ağustos ayında aylık yüzde 7,46, yıllık ise yüzde 30,23'lük bir artış gösterdi. Yani maliyetler koşarak yola devam ediyor.

Diğer taraftan döviz kurlarındaki artışın ihracatı çok iyi seviyelere getireceği inancı ise, 2008 yılından bugüne neredeyse yarı yarıya değer kaybeden TL'ye rağmen, ihracatın sadece yüzde 36 arttığını görünce sarsılmaktadır. Yüksek kurdan ziyade dengeli kurun önemini bilen sanayiciler, artan maliyetler dışında öngörülemeyen döviz hareketlerinin üretim maliyeti ve fiyatlamada yaşattığı zorluklara dikkat çekmektedir. **Sanayici karanlıkta bir yerlere çarpmadan yürümeye çalışmaktadır.**

İstihdam alanında ise sıkıntı aynen devam etmektedir. Sıkıntının içeriğindeki veriler düşündürücüdür. Haziran 2020'de işsiz sayısı azalırken, işsizlik oranı 0,4 puanlık artış ile yüzde 13,4 seviyesine gelmiştir. Bu çelişkiyi yaratan durum ise, işgücüne katılım oranındaki yüzde 4,3 puanlık azalıştır. Yani vatandaşlarımızın bir kısmı artık iş aramaktan bile vazgeçmeye başlamıştır. İstihdama katılımın yüzde 49 olduğu ülkemizde iki kişiden biri çalışma hayatının dışındadır. Bu çok büyük bir insan kaynağı kaybıdır. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı ise yüzde 26,1'e dayanmıştır. Ne eğitimde ne de istihdamda olan genç sayısı ise 3,1 puanlık artışla yüzde 29,3 seviyesine gelmiştir.

İşte bu noktada üretimi ve yatırımı artırmanın önemi daha da öne çıkmaktadır. Bizim gibi tasarruf açığı bulunan ülkelerin ekonomik kalkınması için yabancı sermayeye ihtiyacı vardır. Bir rapora göre dünya genelindeki finansal varlıklar, küresel salgın öncesine göre yüzde 9,7'lik bir artış ile 192 trilyon Euro ile rekor bir seviyeye ulaşmıştır. Yani paranın bol olduğu, gidecek güvenli limanlar aradığı bir dönemde bazı uluslararası kredi değerlendirme kuruluşlarının ülke notumuzu düşürmesinin altındaki niyetleri görmemize rağmen, bu raporları yok saymak da zordur.

Elbette yabancı yatırımcıların ülkemize gel-

mek için baktıkları tek şey bu raporlar değildir.

İç ekonomik istikrar, siyasi istikrar, dış politikadaki seyir de bu kararlara etki yapmaktadır. Ülke risklerinin durumu hakkında ciddi bir referans olan CDS puanlarımızda 500'ün üzerinde gezmektedir. Oysa bu puan gelişmiş ülkeler için 50'nin altı, gelişmekte olan ülkeler içinde 100-150 aralığında seyretmektedir. **Bu veri yabancı sermayenin yatırım olarak ülkemize gelmesinin önüne geçtiği gibi, dış kaynak arayışlarımızda da alanımızı daraltmakta, kaynak maliyetlerini rekabet edileceğimiz seviyelerin üstüne çıkarmaktadır.**

Finansal kaynaklardan söz ederken, sanayicilerin, tacirlerin ve esnafın odaklandığı **Ekim ayı gelmiştir.** Salgının ilk dalgası esnasında ötelenen yükümlülüklerin ödeme günleri yaklaşırken, piyasa kayıp ayları telafi edecek düzeye gelmemiştir. Şimdi beklenti bu ödemelerin 2021 yılına ötelenerek, sektör ihtiyaçlarına göre ödeme planlarının yapılmasıdır. **İlgili Bakan bu hususta "Ekim ayı gelişmelerini bekliyoruz" diyerek bir umut ışığı yakmıştır.**

Küresel salgının bırakın yavaşlamayı, artma trendine girmesi, ABD Başkanlık seçimleri gibi unsurların yanında ülke olarak jeopolitik alanlarda yaşadığımız sorunlar normalleşme yolunda işimizi zorlaştırmaktadır. Ekonomi çarkları içinde olan herkesin, her zaman söylediği gibi **atılan olumlu adımlar yapısal reformlar ile desteklenmediği sürece iyileşmeler sadece geçici rahatlıklar sağlayacaktır.**

Yazıma son verirken Bölgemiz ile ilgili iki bilgiyi de paylaşmak isterim. Küresel salgın şartları nedeniyle zamanında gerçekleştiremediğimiz Bölgemizin 18. Olağan Genel Kurulu'nu gerçekleştirdik. Okulumuzda ise kayıtlar tamamlanarak Bakanlıkça belirlenen önlemler altında yüz yüze ve elektronik ortamda eğitimler devam etmektedir. Bu yıl okulumuza kayıt yaptıran öğrencilerimizin Liselere Geçiş Sistemi (LGS) oranı ortalamaları 6,74 olmuştur. Oysa geçen sen bu oranın 9,06 idi. Okulumuza olan ilgi ve güvenin her geçen yıl arttığını görmek bizleri mutlu etmektedir.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ
SORUMLU MÜDÜR
Hüseyin DOĞAN
YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILLA - Hüseyin DOĞAN

Muhabirler
Meryem Fulya YAZICIOĞLU
Bestenigar PEKER
YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00
E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Camdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB'nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB'nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

8 İAOSB 18. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi

8

İAOSB 18. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi

10

İlk 1000 listesinde İAOSB'den 17 firma

14

Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

18

Ticari defterlerin kapanış tasdik zorunluluğu

20

Gençler Türkiye için atakta

24

Beyine açılan kapı: Neuralink

27

Yeni doğan girişimler yönünü teknolojiye çeviriyor

30

Tüketicinin markalaştırdığı isim: ADAS

34

Geleceğin anahtarı: Yenilenebilir enerji

37

TÜSİAD'ın Yeni İklim Rejimi Raporu

38

Nurdan Bozkurt'un eserleri geleceğe, atölyesi sanatçılara güç veriyor

42

Özkan Arıkan Türk Kuzey Ege'nin antik kültürünü biriktirdi

46

İkinci kalbimiz

48

Çocuklar ve pandemi

50

Datça'nın Aslanı Londra'da karşınıza çıkıverir

56

Peynir aşkıyla 20 yıl

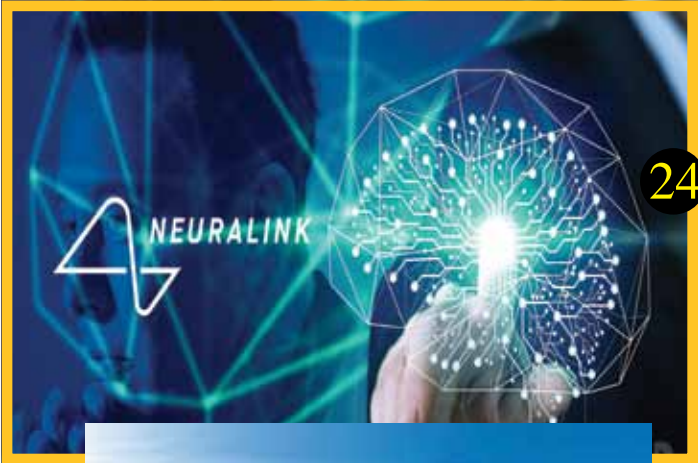

20

38

24

34

50

56

İAOSB 18. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nin 25 Mart 2020 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanan 18. Olağan Genel Kurul Toplantısı, ülkemizde de etkili olan Covid-19 salgını nedeniyle İçişleri Bakanlığı'nın yayımladığı talimatlar doğrultusunda ertelenmişti. T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü'nün 11.06.2020 tarihli yazısı ile 01.07.2020 tarihinden itibaren Genel Kurulların toplanabileceği belirtilmişti. Bu gelişmeleri müteakiben İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi 18. Olağan Genel Kurulu, 24 Eylül 2020 tarihinde gerçekleştirildi. Tüm pandemi tedbirlerinin alındığı ve kapasitesi nedeniyle bu önlemlere daha uygun olduğu düşünülen Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

salonunda gerçekleşen Genel Kurul'da, Divan Başkanlığına Kadri C. Şeker, Divan Kâtipliğine ise Aydın Tümentümür seçildi.

Uğurtaş'tan önemli açıklamalar

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, pandemi sürecinde toplantıya katılım gösteren sanayicilere teşekkür ederek, şunları söyledi:

"Hepimizin yaşadığı üzere dünyamız çok zorlu bir dönemden geçmektedir. İnsan hayatının söz konusu olduğu bir ortamda üretim yapmak ve ekonomiyi ayakta tutmak çok zorlu bir süreçtir. Bütün dileğimiz bu zorlu dönemin en az can kaybı ile atlatılması ve normale dönme-ye çalışan ekonomi çarklarının duraksamadan dönmesidir.

Genel Kurulumuzda yürüttüğümüz çalışmalara ilişkin kısa bilgiler de vermek isterim. Yıllardır süren Tarış Pamuk'tan satın aldığımız arsa hakkındaki dava, bir kez daha bölgemiz lehine sonuçlanmış ve Bölgemizin hakkı hukuki olarak da tescil edilmiştir.

Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysak Mesleki ve Teknik Anadolu Lise-mize olan ilgi her geçen yıl daha artmaktadır. Geçen yıl okulumuza kayıt yaptıran öğrencilerimizin yüzdelik dilim ortalaması 9,06 iken, ortalama bu sene 6,74'e yükselmiştir. Okulumuz, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan tüm pandemi tedbirlerini eksiksiz yerine getirerek, yapılan planlama doğrultusunda bazı sınıflarımızda yüz yüze, bazı sınıflarımızda ise OKULSİS sistemi üzerinden online olarak eğitimlerine devam etmektedir.

Bölgemizin en büyük iştiraki olan ATAER Enerji A.Ş.'nin üretimine son verdikten sonra finansal sorunların çözülmesi için gaz ve buhar türbinlerinin satılması için hızlı ve gayretli çalışmalarımız devam etmektedir.

İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Uğurtaş, sanayicilere Bölgedeki önemli projeler ve altyapı çalışmaları konularında ayrıntılı bilgiler verdi. Yönetim ve Denetim Kurulları oy birliği ile ibra edildi.

Bölgemizin önemli bir projesi olan, ancak pandemi ve ekonomik koşullar nedeniyle planlanan zaman tablosu dışına çıkan AVM projesi ile ilgili görüşmeler sürmektedir. Bölgemize yakışır bir SCADA binası inşa edilmesi için proje çalışmaları bitmiş, süreç

devam etmektedir.

Bildiğiniz gibi Ege Bölgesi Sanayi Odası'na Bölgemizde bir hizmet binası inşa ederek, kullanımlarına verme hususunda bir taahhüdümüz vardı. Bu konuda oluşturulan komisyon çalışmalarına devam etmektedir.

KOSGEB'in Bölgemizde kullandığı binanın geri verilerek, KOSGEB'e yeni bir hizmet alanı yapılması hususunda görüşmeler sürmektedir.

Yine bildiğiniz gibi Bölgemize tramvay gelecektir. Bölgemizden geçecek olan hat ile ilgili bazı tereddütlerimizi İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile paylaştık, kendileri bu çekincelerimizi dikkate alacaklarını belirttiler.

Bu dönem içinde Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde yapılan değişikliklerle, halen emsali "0.70" olan OSB'ler, eğer "1.00" emsale çıkmaya karar verirlerse, imar planı değişikliği ile bu kararlarını hayata geçirebilecekler. Bu konu, Bölgemiz için yıllardır dile getirdiğimiz bir konuydu, gerçekleşmesi sevindiricidir.

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nde yapılan diğer değişikliklerden Genel Kurul'un kararı gereken konular ise bugünkü gündemimizde görüşülecektir.

Dileğimiz, 2021 yılı Mart ayında gerçekleştirmemiz gereken Genel Kurulumuza hepimizin sağlık içinde ulaşması ve o Genel Kurulda Bölgemiz konularını daha detaylı konuşma imkânımızın olmasıdır."

İAOSB 18. Olağan Genel Kurulu, 2019 yılı Faaliyet Raporu, Bilanço ve Gelir Tablosu'nun, 2020 yılı bütçe ve çalışma programının kabul edilerek, Yönetim ve Denetim Kurulları'nın ibra edilmesinin ardından tamamlandı.

İlk 1000 listesinde 17 İAOSB firması yer aldı

Türkiye İhracatçıları Meclisi tarafından açıklanan İlk 1000 İhracatçı Araştırması'nda 2019 yılında İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren 17 firma yer aldı. Ege Bölgesi'nden 148 firmanın sıralamaya girdiği listede 79 firma İzmir'den katıldı.

2019 sektörel sıralamalarında toplam 8 sektörde ilk 100 arasına giren İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren 17 firmadan Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş., çelik sektöründe 89 firma arasından 1'inci oldu. Bölge firmalarından ilk 1000 sıralamasında 6'ncı sırada yer alan Üniteks Tekstil Gıda Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret A.Ş.'yi, 7'nci sırada yer alan ABB Elektrik Sanayi A.Ş. takip etti. Alliance

One Tütün A.Ş. 9'uncu, Ravago Petrokimya Satış ve Pazarlama A.Ş. 13'üncü, Polibak Plastik Film Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Gimas Girgin Dış Ticaret Ltd. Şti. kendi sektörlerinde 16'nci, Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti. ve CMS Jant ve Makina Sanayii A.Ş. kendi sektörlerinde 23'üncü, Nemak İzmir Döküm Sanayi A.Ş. 35'inci, Norm Cıvata Sanayi ve Ticaret A.Ş. 39'uncu, Abaloğlu Yağ Sanayi ve Ticaret A.Ş. 45'inci, Baylan Elektronik Makina Ölçü Aletleri Ar-Ge Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. 50'inci, Vansan Makina Montaj ve Pazarlama A.Ş. 57'inci, Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Gereçleri Sanayi Ticaret A.Ş. 58'inci, Amcor Flexibles İstanbul Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş. 73'üncü ve ZF Lemförder Aks Modülleri San. ve Tic. A.Ş. 81'inci sırada yer aldı.

Ekonomi ikinci çeyrekte yüzde 9,9 küçüldü

Türkiye ekonomisi, Covid-19 salgının etkilerinin en yoğun olarak hissedildiği Nisan-Mayıs-Haziran aylarını kapsayan ikinci çeyrekte yüzde 9,9 küçülme kaydetti. Yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre tarım yüzde 4, bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 11, finans ve sigorta faaliyetleri yüzde 27,8 arttı. Sanayi yüzde 16,5, inşaat sektörü yüzde 2,7, hizmetler yüzde 25, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 16,5, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 2,4 ile diğer hizmet faaliyetleri yüzde 18 azaldı.

Cari açık, Temmuz'da 1,8 milyar dolar oldu

Türkiye'nin cari işlemler hesabı, Temmuz'da 1 milyar 817 milyon dolar açık verirken, 12 aylık cari açık 14 milyar 941 milyon dolar oldu. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan Temmuz 2020 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verilerine göre, bu gelişmede hizmetler

dengesi kaynaklı net girişlerin geçen yılın aynı ayına göre 4 milyar 617 milyon dolar azalarak 288 milyon dolara gerilemesi etkili oldu. Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı da 425 milyon dolar azalışla 1 milyar 853 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Kurulan şirket sayısı aylık yüzde 8,33 azaldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), kurulan-kapanan şirket istatistiklerine göre, Ağustos'ta kurulan şirket sayısı Temmuz'a göre yüzde 8,33 azalarak 10 bin 202'den 9 bin 352'ye geriledi.

Bu dönemde kapanan şirket sayısı da yüzde 17,54 azaldı ve 1241 oldu.

Temmuz ayında

kapanan şirket sayısı 1505 olmuştu.

Kurulan şirket sayısı Ocak-Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 20,65 artarak 63 bin 309, kapanan şirket sayısı da yüzde 11,78 artarak 8 bin 492 oldu.

Enflasyon ve kur beklentileri yükseldi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Beklenti Anketi'ne göre, yıl sonu TÜFE beklentisi yüzde 11,46'ya yükseldi. Ağustos'ta yüzde 0,92 olan Eylül ayı TÜFE beklentisi,

bu anket döneminde yüzde 1,07 oldu. Cari yıl sonu TÜFE beklentisi yüzde 10,82'den yüzde 11,46'ya çıktı. 12 ay sonrası TÜFE

beklentisi yüzde 9,70'ten yüzde 10,15'e, 24 ay sonrası TÜFE beklentisi yüzde 8,58'den yüzde 8,86'ya yükseldi. Katılımcıların yıl sonu Dolar/TL beklentisi 7,3428'den 7,5990'a, 12 ay sonrası dolar/TL beklentisi de 7,6751'den 7,9372'ye çıktı.

OECD: Türkiye bu yıl yüzde 2,9 daralacak

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Türkiye ekonomisinin 2020'de önceki tahminlerine göre daha hafif daralacağını belirtti. Haziran'da Türkiye ekonomisinin yüzde 4,8

daralacağını ileri süren OECD, bu tahminini yüzde 2,9'a düşürdü.

Türkiye ekonomisinin 2021

yılındaki küçül-

me beklentisi de yüzde 4,3'ten yüzde 3,9'a iyimser yönlü revize edildi. Küresel ekonomi için 2020 daralma tahminini yüzde 6'dan yüzde 4,5'e çeken OECD, 2021 küresel ekonomik büyüme öngörüsünü ise yüzde 5,2 yerine yüzde 5 olarak güncelledi.

Moody's'ten yine bir not indirimi daha

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, takvim dışı bir değerlendirme ile Türkiye'nin kredi notunu bir basamak daha düşürerek B1 düzeyinden

B2 düzeyine indirdi. Görünüm değerlendirmesini ise negatif olarak açıkladı. Moody's skasında bu iki not arasında çok bü-

yük bir fark yok. Her ikisi de 3 basamaktan oluşan "yüksek derecede spekülatif" grubu içinde yer alıyor. Moody's, Türkiye'nin kredi notunun ardından 13 Türk bankası ile 8 Türk şirketinin kredi ve diğer notlarını da indirdi.

Teknoloji pazarında Covid-19 bereketi

Salgın döneminde birçok sektör ayakta kalma savaşı verirken, bilgi teknolojileri pazarı satış rekorları kırıyor. Growth From Knowledge (GFK) Türkiye Pazar Araştırma Şirketi verilerine

göre, Mart ve Nisan aylarında pandemi etkisiyle teknoloji pazarında daralma görülse de, evden online eğitim,

uzaktan çalışma nedeniyle notebook ve tablet ürünlere talebin tetiklemesiyle geçen yılın aynı dönemine oranla ilk 6 ayda yüzde 17 oranında büyüme ile 34 milyar seviyesinde ciro gerçekleştirildi. Tüm ana kategorilerde pazarın yıldızı bilgi teknolojileri/IT oldu.

Ar-Ge harcamaları artmaya devam ediyor

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliğiyle yapılan "Sektör Bilançoları 2019" araştırmasına göre, firmaların faaliyet giderlerinin alt kalemi olan Ar-Ge harcamaları,

son 10 yılda toplam 63,3 milyar liralık büyüklüğe ulaştı. Firmaların Ar-Ge giderleri, 2010'da 2,4 milyar

lira, 2011'de 3,3 milyar lira, 2012'de 3,6 milyar lira, 2013'te 4 milyar lira, 2014'te 4,8 milyar lira, 2015'te 5 milyar lira, 2016'da 5,9 milyar lira, 2017'de 7,8 milyar lira, 2018'de 10,6 milyar lira ve 2019'da 15,9 milyar lira oldu.

Özel sektör yurt dışı borcunu azalttı

Bankalar ve finans dışındaki şirketler, yurt dışına olan borcunu azalttı. Temmuz ayında 2019 yıl sonuna göre özel sektörün uzun vadeli kredi borcu 16,8 milyar dolar azalarak

162,2 milyar dolara, kısa vadeli kredi borç (ticari krediler hariç) ise 199 milyon dolar azalarak 8,5 milyar dolara geriledi. TCMB

verilerine göre; uzun vadeli kredi borcuna ilişkin olarak, bir önceki yıl sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmaları 2,5 milyar dolar azaldı. Tahvil ihracı biçimindeki borçlanmaları ise 600 milyon dolar azalışla 20,6 milyar dolara indi.

Yasal takip sayısı yüzde 58 azaldı

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi tarafından, Negatif Nitelikli Bireysel Kredi ve Kredi Kartı Temmuz 2020 Raporu yayınlandı. Bireysel kredi

veya bireysel kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe intikal etmiş kişi sayısı yılın Ocak-Temmuz döneminde,

2019'un aynı dönemine kıyasla yüzde 58 gerileyerek 406 bin kişi oldu. Bu gelişmede, ekonomik aktiviteyi destekleyici kredi faaliyetlerinin yanında takip sürelerinin 180 güne çıkarılmasının da etkili olduğu düşünülüyor.

E-belge ile 2,8 milyar liralık tasarruf

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 2010 yılından bu yana uygulanan ve sürekli geliştirilen e-belge uygulamaları sayesinde yaklaşık 28 milyarın üzerinde belge elektronik ortamda düzenlendi. Böylece kağıt, postalama ve arşivleme gibi işlemlerde yaklaşık 2,8 milyar lira maliyet tasarrufu sağlandı. 2010 yılı itibarıyla e-fatura uygulamasıyla hayata geçirilen e-belge uygulamaları, e-arşiv fatura, e-serbest meslek makbuzu (e-SMM), e-müstahsil makbuzu (e-MM), e-irsaliye, e-bilet gibi birçok yeni belgenin katılımıyla büyümeye devam ediyor.

Perakende satış hacmi yıllık yüzde 11,9 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı perakende satış hacmi endekslerine göre, sabit fiyatlarla perakende satış hacmi Temmuz'da bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,9 arttı.

Bu dönemde gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 12,3, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde

13,9, otomotiv yakıtı satışları yüzde 7,2 arttı. Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 9,5 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 5,9, gıda dışı satışlar yüzde 13 ve otomotiv yakıtı satışları yüzde 6,4 arttı.

Kartlı ödemeler yüzde 22 arttı

Bankalararası Kart Merkezi'nin (BKM) Ağustos ayına ilişkin kartlı ödeme verilerine göre, banka kartları ve kredi kartları ile toplam 101,6 milyar liralık ödeme yapıldı. Bu tutarın 83,8

milyar lirası kredi kartları, 17,8 milyar lirası banka kartlarıyla ödendi. Türkiye'de 72,6 milyon adet kredi kartı, 176

milyon adet banka kartı kullanılıyor. 2019 yılının Ağustos ayı ile kıyaslandığında kredi kartı sayısında yüzde 6'lık, banka kartı sayısında ise yüzde 11'lik artış görüldü. Toplam kart sayısı ise 248,6 milyon adede ulaşarak geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9 arttı.

Merkez Bankası faiz arttırdı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), fiyat istikrarını desteklemek ve hızla yükselen döviz kurlarının ateşinin düşürülebilmesi adına piyasalarda oluşan faiz

artışı beklentisine cevap verdi. Para Politikası Kurulu'nun (PPK) Eylül ayı toplantısında, politika faizi 200 baz puan artırılarak

8,25'ten 10,25'e çıkarıldı. Gecelik faiz oranı yüzde 9,75'ten 11,75'e, Geç Likidite Penceresi faizi de yüzde 11,25'ten yüzde 13,25'e yükseltildi. TCMB bu kararıyla 2018 Eylül ayından itibaren ilk defa faiz artırımına gitmiş oldu.

Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

Covid-19 döneminde kamunun ileri tarihlerle atılan vergi ve prim alacakları ile dış ticarete yaşanan kayıplar, bütçedeki dengeleri bozuyor.

Temmuz ayı ödemeler dengesi ne anlatıyor?

Servet Yıldırım

Eğer iç tasarrufları yatırımlarını karşılamaya yetmeyen bir ülke, dışarıdan gerekli finansmanı bulamazsa üretimde kullanacağı girdilerin ithalatını yapamaz. Eğer girdilerin ithalatını yapamaz ve bunları uygun koşullarla içeriden de ikame edemezse üretimi yapamaz. Eğer üretimi yapamazsa daha düşük büyüme ve daha yüksek işsizlik oranlarına razı olmak zorunda kalır. İşte ödemeler dengesindeki kritik sorun budur...

Cari işlemler en basit haliyle mal ve hizmet ihracatı ile ithalatı arasındaki farktır. Cari denge bunların yanı sıra yurtdışından sağlanan faiz ve temmettü geliri ya da

dış yardımlar gibi girişleri de içermektedir. Eğer ülke dışarıya sattığından daha fazlasını alıyorsa bu denge açık veriyor demektir. Bizim de durumumuz bu. Temmuz itibarıyla ödemeler dengesi rakamları geçen hafta açıklandı. 7 aylık dönem itibarıyla cari işlemler hesabı kısmında Covid-19 etkisiyle bir bozulma var. Pandemi nedeniyle daha az ihracat yapmış, daha az turizm ve taşımacılık geliri elde etmişiz. Aynı şekilde yine pandemi nedeniyle ithalat da azalmış ama artan altın ithalatı nedeniyle oradaki azalma gelirlerdeki göre daha düşük kalınca cari denge önemli ölçüde bozulmuş.

Buraya kadar her şey çok açık ve küresel salgın ile açıklanabiliyor. Fakat ödemeler dengesinin finans hesabı kısmında, yani cari işlemler açığının finansmanındaki durum bu kadar basit değil. Orada dikkat çeken bir bozulma var ve bunu pandemi ile açıklamak mümkün değil. Buradaki hareket pandemiye bağlı gelişmelerden ziyade piyasalardaki Türkiye algısının bozulması ve buna bağlı olarak fon sahiplerinin Türkiye'ye yatırım yapma veya borç verme iştahındaki azalmanın bir sonucu olarak görünüyor.

Ulusal ekonominin seyrindeki inişli çıkışlı dalgalanmaların alfabenin harflerine benzetilerek açıklanmaya çalışılması ekonomi gündemimizin renkli ve popüler uğraşları arasında. Özellikle ilgi çeken harf, V. Bununla daralan bir ekonominin, aynı hız ve kararlılıkla çıkışa geçeceği vurgulanıyor. Örneğin, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak yaptığı açıklamada, "tüm öncü göstergeler Türkiye açısından en kötünün geride kaldığını gösteriyor. 2'nci yarıda 'V' şeklinde toparlanma bekliyoruz" sözleriyle bu beklentiye dile getirmekteydi.

Ancak ekonomide yaşanan durgunluğun uzun sürmesi, U ya da L; ve Türkiye'de yaygın biçimiyle aşırı oynak ve dalgalanma

**K-tipi büyüme:
Gelirin eşitsizliği**

Erinç Yeldan

göstermesi ise M harflerini de kullanıma sokmakta. Bu yaratıcı uğraşa bir de "K-tipi büyüme" kavramı eklendi ki kanımızca kapitalist bir pazar ekonomisinin seyrini ifade eden en doğru benzetimlemelerden birisiydi.

Nitekim, 13 Eylül tarihli Cumhuriyet'teki köşe yazısında Veysel Ulusoy da K-tipi büyümeyi bize şu sözlerle tanıtıyordu: "Verimlilik, rekabet kavramlarını unuttuğumuz bir düzensizlikte, gelirsizliği ve fakirliği yaşayan büyük bir kesimin varlığını hissederek (...) her kriz sürecin-

de üst gelir grubunun servetini artırarak süreçten çıktığını, aksine alt gelir grubunun ise kayıpla bu dönemi tamamladığını görmekteyiz."

İstihdam ve işsizlik verileri günümüz koşulları için hiç de fena değil, hatta iyi bile; ne var ki bunlara ilişkin istatistiklerde durum çok kötü. Veriler iyi, istatistikler nasıl kötü olabilir diye düşünenlere... İstatistikler kötü olduğu için, kötü ve gerçeği yansıtmaktan uzak tutulduğu için veriler iyi görünüyor. Dikkat ediniz; vahim olan istihdama ve işsizliğe ilişkin veriler değil, bunlara ilişkin istatistikler... TÜİK verilerine göre Türkiye'de halen 18 yaşından küçük ve 65 yaşından büyük yaklaşık 1,4 milyon çalışan var. Bu yaş

grubundakiler için getirilen sokağa çıkma yasağı yüzünden bu insanlar fiilen çalışamadı. Ne var ki 1,4 milyon kişi bu yasak 3 ayı

**İşgücü istatistikleri kötü,
dolayısıyla durum iyi**

Alaattin Aktaş

kapsayacak şekilde uygulanmadığı için hiçbir ayın verisine tam olarak yansımadı. Kısa çalışma ödeneğinden yararlandırılanların sayısı 3 milyon, işten çıkarılma yasağı çerçevesinde ücretsiz izne çıkarılanların sayısı ise 2 milyon dolayında. Bu 5 milyon kişi, istihdamda sayılıyor. Süresi uzatılan bu uygulamalar bittiğinde bu 5 milyon kişinin hepsi işbaşıda olmayacak. İşte bu durum da işgücü istatistiklerinin gerçek durumu yansıtmaktan uzaklaşmasına yol açtı. İşgücü istatistiklerinin gerçeği ortaya koyabilir

olması için öncelikle hesaplamayı 3 ayın ortalamasını alarak yapmaktan vazgeçmek gerekiyor.

Eylül ayı ortasında açıklanan iki veri de yurt içindeki tüketimin Ağustos ayında güçlü olduğunu ortaya koydu.

Bu verilerden ilki olan Ağustos ayı konut satışları 170 bini buldu. Faizlerin artmasına ve aylık faiz yükünün yüzde 1'in üzerine çıkmasına rağmen, konut satışları devam etti. Temmuz ayındaki satış rekorunu ega le edemedi ama yüzde 54 gibi yüksek bir oranda arttı. 8 aylık satışlar da 1 milyonu geçerek 1 milyon 25 bin oldu. Satışların ivme kaybederek Eylül'de de sürmesi beklenir.

Bu azalmaya karşılık yılın kalan 4 ayın- da aylık 100 binin üzerinde satışa ulaşmak

Ekonomi fren mi tutmuyor ne?

Abdurrahman Yıldırım

mümkün. Hatta 4 ayda 500 bin satış rakamı olasılık dahilinde. Bu durumda yılın tamamında 1,5 milyon konut satışı yapılmış olacak. Konut talebinin önünü kesecek dramatik bir gelişme gündeme gelmezse...

Ağustos ayı bütçe verileri de yurtiçi talep canlılığını ortaya koydu. Özel tüketim vergisi yüzde 67, ithalde alınan KDV yüzde 38, dahilde alınan KDV yüzde 57 arttı.

Vergi gelirlerindeki artışın da etkisiyle bütçenin Ağustos ayı gayet iyi, 28 milyar lira fazla verdi. Ancak bu durum bir istisna ve

sonraki aylar için sürdürülebilir değil. 8 aylık birikimli açığın milli gelire oranı da yüzde 3,5'i buldu.

Türkiye ekonomisinde bir süredir yaşadığımız "yükleri ileriye öteleme" dönemi devam ediyor. Ama artık bu ötelemenin sonuna doğru yaklaştığımız açık. Mart ayından Haziran başına kadar süren pandeminin ilk dalgasıyla birlikte alınan önlemlerin faturasını henüz tam olarak görmeden, yeni önlemlerin gündeme gelmesi de kaçınılmaz görülüyor. İlk dalga sırasında ötelenen stopaj, KDV ve kurumlar vergisi ile SGK prim ödemeleri gibi yükümlülüklerin yerine getirilmesi zamanı yaklaştıkça,

yeniden öteleme talepleri yüksek sesle dile getirilmeye başladı. Ekim'de zaten yapılacak ödemeler ile Mart'tan ötelenen ödemeler birleştiğinde özel sektörün bunun altından

Ötele ötele, nereye kadar?

Erdal Sağlam

kalkamayacağı belirtilerek yeni bir uzatma isteniyor. Gerçekten de normalleşme başlasa bile özel sektörün birikmiş ödemelerin tümünü yapamayacağı gözüküyor. İşverenlerin hepsi yükümlülüklerinin en uzak tarihlere ötelenmesini ister. Ancak belli ki hükümet bu kez selektif davranmak, bazı sektörlerden birikmiş alacakları tahsil etmek istiyor.

Özetle; turizm, lokanta, eğlence, eğitim gibi sektörlerde çalışan işletmeler için kesinlikle öteleme geleceğini, hatta Ekim'deki normal vergi ödemelerinde

bile rahatlama sağlamaya çalışacaklarını söyleyebiliriz. Ancak gıda, temizlik ürünleri, perakende gibi nispeten canlı sektörlerde ötelemenin yapılmayacağı görülüyor.

Dünyada zengin ve servet dağılımı böylesine dehşet kötü olmamıştı. 7,5 milyar insanın yaşadığı dünyada halen 150 bin Karun yaşıyor. Karun, 2 bin 500 yıl önce Lidya ülkesini yöneten hazineleriyle ünlü Krezüs'ün kültürümüzdeki adı...

Servet araştırmasında dikkati çeken, yarım milyar dolar üzeri Karun sayısının 3 bin 100, 100 milyon doları geçenlerin de 33 bin 900'e ulaşması. Burada tehlike arz eden; ultra zenginlerin servetindeki astronomik tırmanma oranı...

Korona kayıplarına rağmen dünyanın serveti; yüzde 4,9 artışla 241 trilyona çıkarken Karunların serveti yüzde 6,1 fazlalaşmış. Wall Street İşgalcileri diye

**Karun kadar malın
olsa ne fayda...**

Şeref Oğuz

bilinen yüzde 99 Hareketi, dünya nüfusunun yüzde 1'inin, toplam küresel servetin yüzde 99'unu elinde tutması gerçeği üzerine kuruluydu. Karunların yüzde 49'unun yaşadığı ABD'de "yoksullara yönelik Obamacare" odaklı kavganın sebebi, bu gerçekte saklıydı zaten.

Salgın geldi, servetler erimeye yüz tuttu fakat yardımlaşma beklerken, zengin daha zengin, fakir daha fakir oldu.

Karunlar teknoloji yoğun gettolarda korunmayı seçerken kalıcı çözümün; "komşusu açken uyumamak" olduğu aşikâr. Nitekim aç komşu, tok olana uykusunu haram edebiliyor.

TÜİK ve TCMB'nin ortak çalışması ile sektör bilançoları, ilk kez idari kayıtlara dayalı olarak 2009-2019 yılları için üretildi. Türkiye'deki 1 milyon üzerindeki firmanın 11 yıllık finansal analizi ortaya koyularak reel sektörün röntgeni çekilmiş oldu. En dikkat çeken sonuç; reel sektörün borçluluğu yükselirken toplam borçlardaki döviz kredilerinin payının artmış olması. Bu durum kuşkusuz önemli bir risk artışı oluşturuyor. Reel sektörün borçluluğu 11 yılda 11,5 puan artışla yüzde 71,2'ye yükseldi. 730 bin 221 firmanın sadece nakdi kredi riski 1,932 milyar ve borcun yüzde 62,6'sı yabancı para cinsi kredilerden. Firmaların bozulan bilançoları nedeniyle brüt karlılıkları düş-

**Reel sektörün röntgeni
ve döviz kuru istikrarı**

M. Saim Uysal

tü, stok ve alacak hızları 11 yıldır sabit kaldı. 10,8 milyon kişiyi istihdam eden bu firmaların toplam cirosu 7,8 trilyon lira. Sabit kıymetlerinin aktiflerine oranı 8,1 puan azalarak yüzde 42'ye indi. 2019 yılında yüzde 41'i zarar etti. Bu veriler, reel sektörün döviz borcu ve kur riski ile Covid-19 salgınının başladığı 2020'ye girildiğini gösteriyor.

Kendi paramıza güven tesis edebilsek bu takdirde reel sektörümüz döviz yerine TL kredisi kullanacak ve bugün yaşadığımız kırılganlığımız oluşmayacak. Güven

ve istikrar için de öncelikle enflasyonu kalıcı bir şekilde düşürmemiz ve piyasa paydaşlarını da buna ikna ederek rasyonel fiyatlama ve beklentileri yaratmamız gerekiyor.

Abdurrahman
ŞENOL

Ticari defterlerin kapanış tasdik zorunluluğu

Türk Ticaret Kanunu uyarınca tasdike tabi defterlerin kapanış tasdikini yaptırmayan Anonim Şirketler idari para cezası ile cezalandırılır.

Anonim şirketlerde tutulması gereken defterler; Yevmiye Defteri, Envanter Defteri, Defteri Kebir, Yönetim Kurulu Karar Defteri, Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri, Pay Defteri ve Damga Vergisi Defteridir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 64/3. maddesi uyarınca bu defterlerden sadece Anonim Şirket Yönetim Kurulu Karar Defteri ve Yevmiye Defteri için notere ibraz edilip kapanış tasdiki yaptırılması zorunluluğu mevcuttur. Defterlerdeki son kaydın altına noter tarafından "Görül-müştür" ibaresi yazılarak mühürlenip imzalanır.

Anonim Şirket Yönetim Kurulu Karar Defteri, izleyen faaliyet döneminin birinci ayının sonuna kadar, (normal hesap dönemleri için Ocak ayı sonu) Yevmiye Defteri, izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar (normal hesap dönemleri için Haziran ayı sonu) kapanış tasdiki yaptırılmalıdır. Vergi Usul Kanunu'nun 13'üncü ve 15'inci maddeleri uyarınca Hazine

ve Maliye Bakanlığı tarafından mücbir sebep halinin ilan edildiği yerlerde, defterlerin kapanış onayları mücbir sebebin sona erdiği ayı takip eden ayın sonuna kadar yaptırılabilir.

Hukuki sonuçlar

Bu defterler açısından kapanış tasdiki zorunluluğunun önemli hukuki sonuçları vardır. Şöyle ki;

Bir tacirin ticari defterlerinin mahkemelerde lehine delil olarak kullanılabilmesi için 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen şartlara uygun şekilde tutulmuş olması gerekmektedir. Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri ve TTK 64. maddede yer alan düzenlemeler uyarınca; tutulması zorunlu olan tüm ticari defterlerin usulüne uygun ve eksiksiz olarak tutulmuş olması ve açılış, kapanış onayı aranan ticari defterlerde bu onayların mutlaka yapılmış olması kanunen şarttır. Aksi takdirde ticari defterler sahibi lehine delil olarak kullanılamaz ancak sahibi aleyhine delil olarak kullanılabilir.

Yani kapanış tasdiki yaptırılmamış defterler defter sahibi tacirin lehine ve uyuşmazlığın karşı tarafı diğer tacirin aleyhine delil olarak kullanılamaz.

Öte yandan İcra ve İflas Kanunu'nun 310. maddesinin 5. fıkrası gereğince, kapanış tasdiki yaptırmayanlar iflas ettikleri takdirde taksiratlı müflis sayılırlar. Aynı zamanda Türk Ceza Kanunu'nun 162. maddesine göre 2 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. TCK madde 162'de "Tacir olmanın gerekli kıldığı dikkat ve özenin gösterilmemesi dolayısıyla iflasa sebebiyet veren kişi, iflasa karar verilmiş olması halinde, 2 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır" şeklinde suç ve ceza tanımlaması yapılmıştır.

Yine, İcra ve İflas Kanunu'nun 286. maddesine göre, konkordato talep eden borçlunun İcra Tetkik Mercii'ne vereceği konkordato projesine ekleyeceği cetvelde, Türk Ticaret Kanunu gereğince tutulması zorunlu defterlerin hepsinin tutulmuş olup olmadıkları gösterilir. Defterlerine kapanış tasdiki yaptırmayan tacir, defterlerini kanuna uygun tutmamış sayılacağından, konkordato talebi reddedilebilir.

Öte yandan zayı belgesi alınabilmesi için de kapanış tasdiki yaptırılması gereklidir. Türk Ticaret Kanunu madde 82/7'de "Bir tacirin saklamakla yükümlü olduğu defter-

ler ve belgeler; yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle ve kanuni saklama süresi içinde ziyaa uğrarsa, tacir ziyayı öğrendiği tarihten itibaren 15 gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yer yetkili mahkemesinden kendisine bir belge verilmesini isteyebilir" düzenlemesi yer almaktadır.

Bu kanuni düzenleme ile bu durumları yaşayan tacirin zayı belgesi alması öngörülmüştür. Böylece yargılamada ya da herhangi bir durumda tacirden ticari defterlerin ibrazı istendiği durumda, tacir zayı belgesini ibraz edecektir. Ancak usulüne uygun defter tutmayan ve kapanış tasdiki yaptırmayan tacirin zayı belgesi alması imkanı bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, tasdike tabi defterlerin kapanış tasdiklerinin yaptırılmamasının hukuki sonuçları oldukça ağırdır. Ayrıca, Yevmiye Defteri ve Anonim Şirket Yönetim Kurulu Karar Defterinin kapanış tasdikinin kanunda belirtilen sürelerde yaptırılması zorunlu olup, bu zorunluluğa uymayanlar Türk Ticaret Kanunu'nun 562. maddesi uyarınca idari para cezası ile cezalandırılır.

Bu sebeple kapanış tasdiki yükümlülüğünün kanunda belirtilen sürelerde yerine getirilmesi tacirler açısından önem arz etmektedir.

Hüseyin DOĞAN

TÜGİAD Ege Şube Başkanı Durmuş, Atatürk Organize Haber'e anlattı...

GENÇLER TÜRKİYE İÇİN ATAKTA

TÜGİAD Ege Şubesi Başkanı Melih Sebastien Durmuş, gençlerin daha eğitimden itibaren kariyer basamaklarını tırmanmalarını sağlayacak çalışmalar yaptıklarını söylüyor.

Onlar "Güçlü ve müreffeh Türkiye" ideali için yola çıkan gençler. Beklemek yerine bir adım öne çıkmayı, bilgilerini, güçlerini ve enerjilerini birleştirip yeni ufuklara açılmayı tercih ettiler. Her geçen gün dalga dalga büyüyerek, hayata atılmaya hazırlananlara da "kapağı bir yere atmak" düşüncesi yerine hedeflerine ulaşmayı sağlayacak "girişimciliği" amaç edinmeleri gerektiğini gösterdiler. Sadece ülke sınırları içinde

kalmadılar, yurt dışında da Türkiye'nin genç girişimcilerinin isimlerinin hemen her alanda duyulması için uluslararası işbirliklerine imza attılar.

Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGİAD) Ege Şubesi Başkanı Melih Sebastien Durmuş ile İzmirli genç girişimcilere rehber olacak hem de kentin potansiyelini ortaya çıkaracak çalışmaları konuşurken, genç iş insanlarının İzmir'i "marka kent" olarak dünya liginde hak ettiği konuma getirme ve yüksek katma değer üreterek aynı zamanda ülkemizin gelişimine de güçlü bir katkı verme azmini gördük.

■ Okuyucularımıza hatırlatmak maksadı ile TÜGİAD'ın ve dolayısıyla Ege Şubesi'nin son yıllarda yaptığı etkin ve güçlü çalışmalar hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

Türkiye'deki ilk ulusal ve tek uluslararası genç iş insanları derneği olan, aynı zamanda adında "Türkiye" olan tek genç iş insanları derneği TÜGİAD, genç iş insanlarının liderlik vasıflarını, sosyal sorumluluklarını ve ortak hedeflerini geliştirerek ülke çapında tüm toplumun sosyo-ekonomik gelişimine katkıda bulunmak için 1986 yılında kurulmuş önemli bir sivil toplum kuruluşu.

TÜGİAD'ın başta İzmir'de olmak üzere tüm Ege'deki genç iş insanlarını bir araya getirmek ve özellikle girişimcilik anlamında adımlar atmalarını sağlamak adına kurulan TÜGİAD Ege Şubesi'nin Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütüyorum.

TÜGİAD Ege Şubesi olarak özellikle üniversitelerle iş birliği içindeyiz. Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) ile imzalanan protokol gereği üniversite öğrencilerinin başını çektiği birçok etkinlik yaptık, yapmaya da devam ediyoruz.

Özellikle günümüzde üniversite öğrenci-

leri arasında girişimciliğin ikinci plana itilmesinin önüne geçmeye çalışıyoruz. Ülkemizin girişimcilere ihtiyacı var. Bu anlamda hayata atılmaya hazırlanan üniversiteli öğrencilere girişimciliğin püf noktalarını ve bu yönde atılması gereken adımları düzenlediğimiz panellerle anlatmanın dışında DEÜ ile imzaladığımız protokol ile öğrencilerle beraber etkinlikler düzenliyoruz. Bunun yanı sıra ErasmusPlus Programı kapsamında İstanbul, Bursa ve İzmir'de bulunan 10 üniversite ile TÜGİAD koordinasyonunda "Nitelikli Kariyer için Avrupa Deneyimi" Projesi için bir konsorsiyum kurduk. Konsorsiyum, Türkiye'de şirketlerin yüksek katma değerli üretim için ihtiyaç duyduğu nitelikli ve uluslararası tecrübeye sahip iş gücünü geliştirmeyi amaçlıyor. Bu proje kapsamında İzmir Ekonomi Üniversitesi ile iş birliği protokolü imzaladık. Bu anlamda ülkemize yeni girişimciler kazandırma hedefiyle birçok faaliyette bulunduk, bulunmaya devam ediyoruz. Ülkemizin yeni girişimcilere ihtiyacı var ve bunun çıkacağı yerin de üniversiteler olduğunu düşünüyoruz. Bu sebeple üniversiteler ve üniversite öğrencileri özel ilgili alanımızda.

Diğer taraftan Kamu kurumları ve Sivil Toplum Kuruluşları ile devam eden iş birliklerimiz kapsamında projelerimizi sürdürüyoruz. Proje iştirakçisi olduğumuz İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İZKA Güdümlü projesi olan "İzmir Meslek Fabrikası" ile çalışmalarımız devam ediyor. İZİKAD Derneği tarafından yürütülen TÜGİAD Ege Şubesi olarak iştirakçisi olduğumuz AB Toplum Sivil Diyalogu V "İş Yaşamında Kadın Statüsü'nün Güçlendirilmesi" Projesinin başarılı bir şekilde sonuna geldik ve yeni projelerle iş birliğimizi devam ettiriyoruz.

Bunların dışında ekonomik durumu doğru tahlil etmek ve gelecek projeksiyonunu doğru

yapabilmek adına alanında uzman ekonomistleri, gazetecileri ve alanında uzman konukları ağırlayarak üyelerimizle buluşturuyoruz. Bu anlamda bu tarz buluşmalar hem genç iş insanlarının kafalarındaki sorulara yanıt bulmalarını hem de önümüzdeki sürecin getireceği riskler ya da fırsatları daha net görmemizi sağlıyor. Pandemi nedeniyle yüz yüze buluşmaları yapamasa da online olarak bu toplantılarımıza devam ettik.

■ **Pandemi gerçeğini bir kenara bırakırsak, TÜGİAD-Ege olarak 2020 yılını nasıl planlamıştınız? Bugünkü şartlarda istenen normalleşmenin biraz geç olacağı gerçeği içinde yılın kalan bölümündeki planlama ve uygulamalarınız neler olacaktır?**

Açıkçası biz yüz yüze toplantılar düzenlemenin, bir araya gelmenin, kısacası üyelerimizle temas içinde olmanın önemine inanan bir STK'yız. Gençliğin getirdiği dinamizmi bünyemizde barındırırken, girişimcilik gereği son derece aktif bir üye profiline sahibiz. Hem dernek içi faaliyetler, üye ziyaretleri gibi hem uzman buluşmaları hem de panel ve konferanslarla aktif bir 2020 yılı planımız mevcuttu.

Fakat tüm dünyada olduğu gibi pandemi, tüm planların revize edilmesine neden oldu. Ancak kısmen normalleştiğimiz bu süreçte yakın geçmiş bir zamanda TÜGİAD'ın gelenekselleşmiş Ege Buluşması'nı Çeşme'de gerçekleştirdik. FED Eski

İzmir'in gençlere ve girişimcilere her zaman kucak açtığını belirten Durmuş, kentin katma değeri yüksek ürünlerle atılım yapmasını, yatırımlardan payını almasını savunuyor.

Direktörü, Stratejik Yönetim Danışmanı, Dünya Gazetesi yazarı Erkin Şahinöz'ü, TÜGİAD Danışmanı Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi Murat Sağman'ı, Gazeteci Metehan Demir ve Gazeteci Gürkan Hacı'ı ağırladık, sunumlarını dinledik

ve her biriyle ayrı alanlarda sohbet etme imkânı bulduk.

Ancak pandemi tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ikinci dalgaya başlamış durumda ve üyelerimizi korumak adına yüz yüze toplantıları bir süre daha ertelemek durumunda kalacağız gibi görünüyor. Bu anlamda biz de etkinliklerimizi tekrar online platformlara taşıyacağız. Pandemi olabilir ama etkinliklerimiz online de olsa asla durmayacak diyebilirim.

■ **TÜGİAD-Ege penceresinden bakarsanız, İzmir iş dünyasının Derneğinize bakışını ve STK çalışmalarına katılımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

TÜGİAD Türkiye'de 34 yıllık bir dernek olsa da İzmir yeni kurulmuş bir şubedir. İzmir yapısı gereği gençlere, girişimcilere her zaman kucak açan, destekleyen bir kenttir. Bu nedenle şubemiz hızla büyümektedir. Siyaset üstü

bir dernek politikamızın olması da bunda etkili oluyor diye düşünüyorum. TÜGİAD, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı olmak dışında herhangi bir politik görüşün derneği değildir. TÜGİAD Ege Şubesi olarak tüm siyasi yapılara eşit uzaklıtayız ve

bu bize önemli bir avantaj sağlıyor.

“TÜGİAD Ege ile yan yana gelirim falanca yere mesaj vermiş olurum” kaygısı olmayınca İzmirli iş insanları, ekonomistler, akademisyenler, girişimciler ve gençler en ufak bir tereddüt göstermeden bize destek veriyorlar ve beraber çalışmak istiyorlar. Biz de bu duruşumuzdan taviz vermeden aklımızdaki projeleri hayata geçiriyoruz, ziyaretlerde bulunuyoruz, konferanslar organize ediyoruz ve üniversitelerle dirsek temasında bulunup beraberce çalışmalar yürütüyoruz. Bu hem o kesimlere hem de bize büyük bir rahatlık sağlıyor. Bu anlamda sadece İzmir iş dünyasının değil, İzmir üniversitelerinin, gençlerin, genç girişimcilerin, akademisyenlerin, ekonomistlerin, hatta tüm siyasi partilerin de rahatlıkla ilişki kurduğu, beraber proje üretmek istediği bir STK olduğumuzu rahatlıkla söyleyebilirim.

■ **İstenen, beklenen ve belki de hak edilen İzmir’in parlak geleceği için öncelikli olarak atılması gereken adımları ve Sizce yapılması gerekenleri kısaca tanımlayabilir misiniz?**

İzmir’in ekonomik potansiyeli, avantajları ve sorunlarının değerlendirildiği bir İzmir raporumuz mevcut. Bu raporu İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi ve üyeleri ile de paylaşabiliriz. Raporda kentimizin öne çıkan özellikleri çok net görülüyor ve bu rapordaki sonuçlar güncelliğini koruyor. Teknoloji yatırım imkanları, sağlık turizmi kentimizin potansiyeli olurken, en temel sorununun ise yüksek göç oranı olduğu ortaya çıkıyor. Sahip olduğu çok yönlü avantajları ve potansiyelini değerlendirerek İzmir’i dünya liginde hak ettiği konuma getirme azmindeki genç iş adamları olarak, marka bir kent olma, yüksek katma değer üretme ve rekabet gücünü arttırmayı,

bu sayede İzmir ve Türkiye’nin ekonomik, teknolojik, sosyal ve kültürel gelişimine güçlü katkı vermeyi temel misyon edindiğimizi söyleyebilirim.

İzmir Türkiye bütçesinin yüzde 10’unu tek başına sağlayan bir kent, ancak aynı zamanda bütçe harcamalarından sadece yüzde 2 pay alabiliyor. Bu da gösteriyor ki kamu yatırımlarında bir miktar geri bırakılmış bir kent İzmir. Bunun değişmesi şart. Bu anlamda merkezi hükümete de görev düşüyor, İzmir’in yerel yönetimine de.

İzmir ilinin güçlü yönleri ile zayıf yönleri belli. Tekno kent, sağlık turizminin yanında fuarlar ve kongreler şehri sloganıyla turizmin 12 aya yayılması, organize sanayi bölgeleri ile serbest bölgelerdeki endüstriyel sanayinin yanında katma değeri yüksek tarımsal ürünler, organik tarımın geliştirilmesi en önemli adımlar olacaktır İzmir için. Biz de TÜGİAD Ege Şubesi olarak hem kentimizin genç girişimcilerine rehber olacak hem de kentimizin bu potansiyelini ortaya çıkaracak çalışmalar yapmaya devam edeceğiz.

■ **Okurlarımıza genel anlamda vermek istediğiniz mesajlar, paylaşmak istediğiniz tespitler, görüş ve önerileriniz nelerdir?**

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi sadece İzmir’in değil bölgenin hatta Türkiye’nin en büyük, en aktif OSB’lerinden biri. Bu anlamda Türkiye ekonomisine sunduğu katkı çok büyüktür. TÜGİAD Ege Şubesi olarak OSB’lerle iyi ilişkiler içinde olmayı, OSB projelerinde yer almayı fazlasıyla önemsiyoruz. Atatürk Organize Sanayi Bölgesi’nde faaliyet gösteren firmalardan gelecek projelere dahil olabileceğimizi, İAOSB ile beraber proje üretmekten memnuniyet duyacağımızı söylemek isterim.

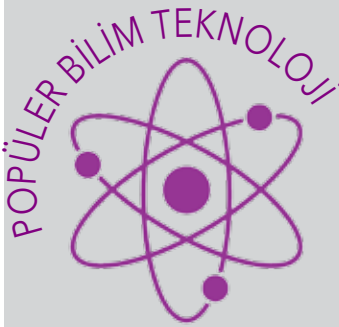

Gökhan SEZER

Beyine açılan kapı: Neuralink

**İnsan vücudunu
yöneten be-
yin, artık bir
mikroçip ile
yönetilecek.**

Bu sayfalarda teknolojiye son gelişmeleri Atatürk Organize Haber okurlarıyla paylaşmaya çalışıyoruz. Şu sıcak yaz günleri biterken sizlerle yeni teknolojik savaşlar ve gelişmelerden söz edeyim istiyordum ki sağ olsun Elon Musk yine boş durmadı. Bilim dünyasında konuşmaya, konuşturmaya devam ediyor. Musk'ın bu tavrından vazgeçmeye de niyeti yok gibi...

Halbuki burada daha önce yazdığımız konulardaki gelişmelerden, ABD - Çin ve diğerleri üçgeninde teknoloji savaşlarını anlatmak istiyordum ama Elon Musk izin vermiyor ki. Nerede ise her ay gündeme bomba gibi düşen açıklamalar yapıyor. Kendi girişimleriyle ilgili teknolojik yenilikler bunlar ve böyle ballandıra ballandıra anlatıyor. Sonra bu yetmiyormuş gibi sosyal medyada market çalışanı John'a da laf yetiştiriyor Microsoft'un

sahibi Bill Gates'e de... Bu yetmiyor, Hollywood yıldızlarıyla takışıyor. Bir acayip adam, devamlı gündem kovalıyor diyeceğim ama gündem onu kovalıyor...

Elon Musk salgın falan dinlemedi bu sefer ve diğer girişimlerine göre çok daha az bilgi sahibi olunan girişimi; Neuralink'in tanıtımını yaptı.

Neuralink'i Elon Musk 2016 yılında yapay zekaya rakip olacak teknolojileri geliştirmek amacıyla bir grup arkadaşı ile beraber kurdu. Kısa sürede dünyanın dört bir yanında bu konu üzerine çalışan bilim insanlarını, mühendislerini kadrosuna katarak hızla büyüdü. Temmuz 2019 yılında Neuralink şirketi ile ilgili ilk açıklamayı yaptıktan sonra son gelişmeleri anlatmak için 29 Ağustos 2020 tarihinde de bir video sunumu yaptı.

Neuralink'in kuruluşundan beri ne geliştirdiğini tanıtmaya yönelik tek bir etkinlik düzenlemiş olan Musk;

Temmuz 2019'da düzenlediği bu etkinlikte, şirketin üzerinde çalıştığı cihazın, bilgisayar ile beyne yerleştirilmiş çip arasında doğrudan bağlantı sağlayacağını anlatmıştı.

İlk amacın Parkinson gibi beyin hastalıklarından mustarip insanlara yardım etmek, nihai amacın ise insanların ileri yapay zekayla rekabet etmesine imkan sağlamak olduğunu aktaran Musk, beyne çip yerleştirme sürecini lazerle yapılan "lastik göz ameliyatına" benzetmişti. Bu kapsamda nöro-cerrahi robotunun kullanılacağını, bunun çok ufak boyuttaki bilgisayar çipini beyne takacağını söylemişti.

Nöronlar kısaca bilgi gönderip alma işlevi gören minik hücreler. Beynimizde yaklaşık 86 milyar nöron var. Nöronlar arasında "Sinaps" denilen bir bağlantı var. Beynimizde bilgi işte bu "sinaps" bağlantıları üzerinde elektrik sinyali olarak iletiliyor. Elon Musk'ın cihazı da işte bu sinapslara elektrotlarla bağlanan bir mikroçip içeren bozuk para büyüklüğünde kontrol kartı. Bu mikroçiple sinyaller kaydedilerek beyin fonksiyonları ve bu hücrelerin temsil ettiği bilgilerin kodunun çözülmesi hedefleniyor.

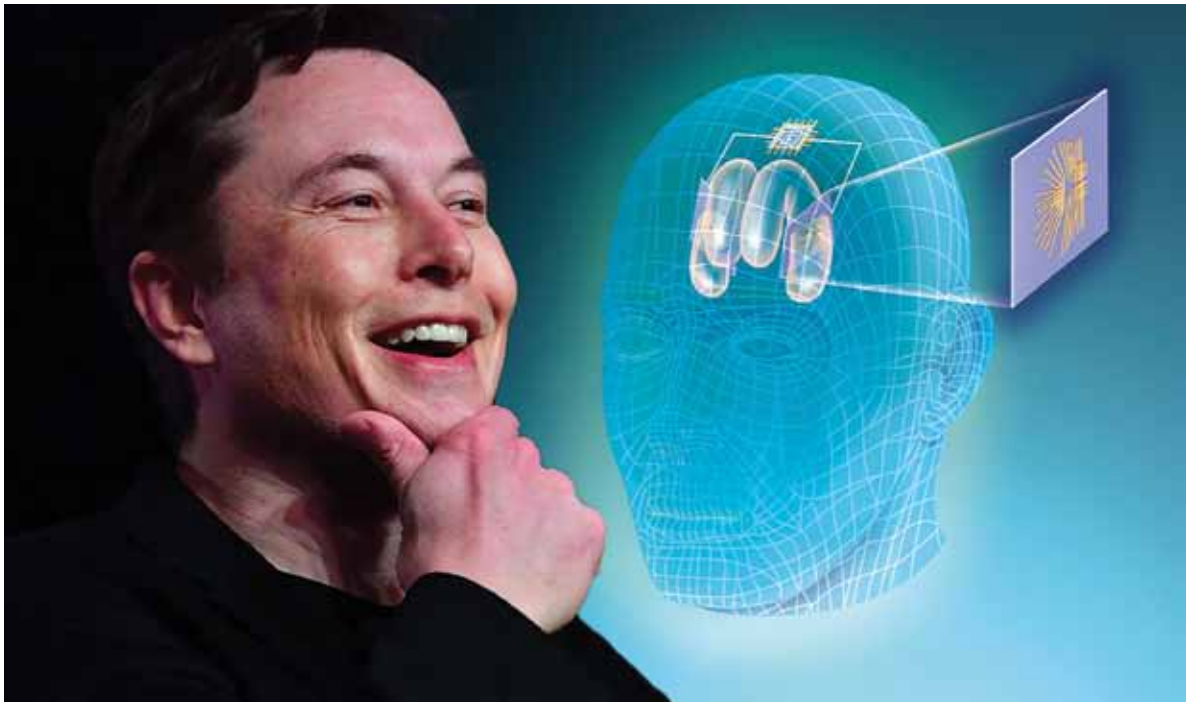
Cihaz, 3 binden fazla elektrot içeriyor.

Elektrotlar, insan saç telinden daha ince ve esnek liflere bağlı. Kontrol kartı, bu şekilde bağlantı yapılan 1000'den fazla beyin hücrelerinin aktivitesini izleyebiliyor.

Bilim ve teknoloji dünyasında bir numaralı konu haline gelen bu son video konferansta Elon Musk, domuzlar üzerindeki ilk denemelerini anlattı. Firma kısa sürede domuzlar üzerinde denemeler yapabilecek seviyede bir kontrol kartı tasarımını tamamlamış gözüküyor.

Bu tanıtımda beynine kontrol kartı takılı 3 adet domuzun hareketleri ve aktiviteleri izlendi. Domuz saman yerken beyindeki nörolojik aktivite bir grafikten izlenebildi. Diğer bir domuz yürüme bandında yürürken aktiviteleri bilgisayarda grafikten izlendi. Yani domuzların beyindeki işlemci başarılı bir biçimde kablosuz sinyaller göndererek yiyecek ararken burnunda oluşan nörolojik aktiviteyi bildirdi ve yürürken oluşan nörolojik sinyalleri kaydetti.

Neuralink'in, internet sayfasında şu açıklama dikkat çekici: "Olağanüstü yetenekli insanlardan oluşan bir ekibiz ve beyin ara-yüzlerinin geleceğini yaratıyoruz. Felçli insanlara yardım edecek cihazları şimdi inşa

ediyor ve yeteneklerimizi, topluluğumuzu ve dünyamızı genişletecek yeni teknolojiler icat ediyoruz.”

Neuralink insan beyni ile mikroşlemciyi bir araya getirerek yeni teknoloji alanları yaratıyor. Bu teknoloji alanlarında çalışacak birçok bilim-insanını da işe alarak büyüme-ye devam ediyor. Farklı mühendislik, bilim ve operasyon uzmanlığına sahip çok çeşitli kişileri işe almak isteyen firma, web sitesinde 11 iş alanına eleman arıyor. Bunlar arasında elektrik mühendisi, makine mühendisi, mikro-fabrikasyon mühendisi, implant sistem uzmanı, IT uzmanı, robot yazılım mühendisi ve dokübilim teknisyeni var.

Elon Musk, Neuralink çiplerinin beyne yerleştirilmesi suretiyle insanların doğrudan müzik dinleyebileceğini, hormon düzeylerini kontrol edebileceğini ve böylelikle kişinin bilişsel kabiliyetlerini geliştirip depresyonunu azaltabileceğini söylüyor.

Beyin kaynaklı hastalıklar, hafıza kaybı, Parkinson, Alzheimer, işitme kaybı, görme kaybı, felç epilepsi, bağımlılık ve depresyon tedavilerinde de bu teknolojinin kullanılması hedefleniyor. Özellikle protez kol ve bacakların bu mikroçip vasıtasıyla rahatlıkla kullanımlarını sağlayacak teknolojilerinde hızla geliştirilmesi de hedefler arasında.

Şimdilik 1000 civarı beyin hücresinden bilgiler kaydedilebiliyor. Uygulama henüz insan üzerinde denenmedi. İnsanda uygulamaya başlandığında ve bu teknoloji tüm beynimizin bilgilerini kaydedebilecek seviyeye geldiğinde neler olacak kestirmek güç. Artık böyle bir teknolojik alan var ve Elon Musk bu konuda da çığır açmış gözüküyor.

Heyecanla gelişmeleri takip ediyoruz...

Görünürde küçük ama işlevi büyük Neuralink çipleri ile beyinde bulunan bilgiler kaydedilerek, tedavi uygulamalarında teknolojinin etkinliği arttırılacak.

Yeni doğan girişimler yönünü teknolojiye çeviriyor

İmalat sanayi-
sinde 2015
yılından bu
yana doğan
girişimlerin teknoloji
düzeylerine
bakıldığında orta-
yüksek ve yüksek
teknolojinin oranı

dikkat çekmeye başladı. Bu gelişme, katma
değeri yüksek ürün üretim ve ihracat hedefine
yönelik olumlu adım olarak değerlendirildi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Girişimcilik
ve İş Demografisi verilerini yayınladı. İmalat
sanayinde 2019 yılında doğan girişimlerin yüz-
de 25,8'i orta düşük, yüzde 9,7'si orta yüksek,
yüzde 0,8'i ise yüksek teknoloji düzeyine sahip
girişimler oldu. Düşük teknoloji düzeyine sa-
hip girişimler ise yüzde 63,7 gibi hala yüksek
bir oranı oluşturdu.

İmalat sanayinde doğan girişimlerin tekno-
loji düzey dağılımlarının 2015 yılından bu yana

**Türkiye İstatistik Kurumu'nun
Girişimcilik ve İş De-
mografisi verilerine göre,
2019 yılında doğan girişim-
lerin yüzde 9,7'si orta yük-
sek, yüzde 0,8'i de yüksek
teknoloji düzeyine sahip.**

olan tablosuna ba-
kıldığında, özellikle
ileri teknoloji düze-
yine sahip olanların
oranının her geçen
yıl basamakları birer
birer tırmandığı gö-
rüldü.

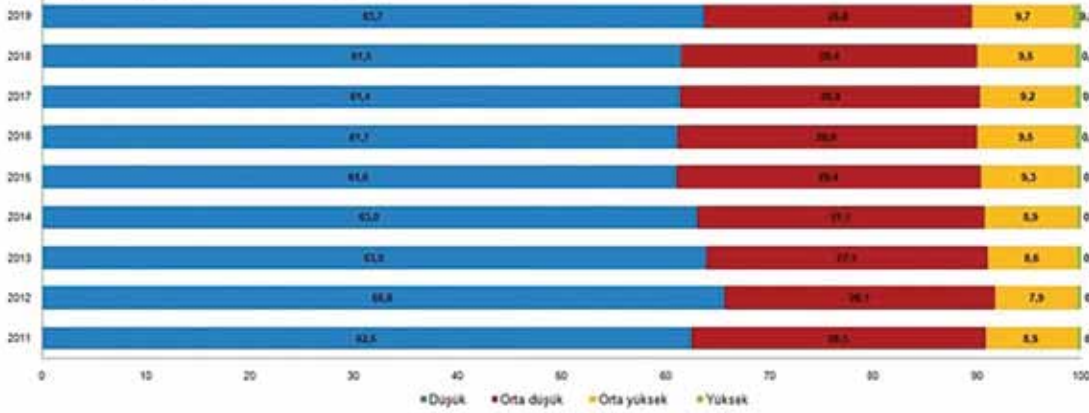
Oran yükseliyor

İmalat sanayinde 2015'te bu kurulan 43
bin 703 girişimin 26 bin 640'ı düşük teknoloji,
12 bin 827'si orta düşük teknoloji, 4 bin 51'i
orta yüksek ve 185'i ise yüksek teknoloji sını-
fında yer aldı.

2016'da kurulan 45 bin 223 girişimin 27
bin 627'si düşük, 13 bin 34'ü orta düşük, 4 bin
298'i orta yüksek ve 264'ü yüksek teknoloji
alanında faaliyette bulundu.

2017'de iş başı yapan 50 bin 80 girişimin
30 bin 743'ü düşük, 14 bin 458'i orta düşük,
4 bin 590'ı orta yüksek ve 289'u yüksek

İmalat sanayinde doğan girişimlerin teknoloji düzey dağılımı (%), 2011 – 2019

teknoloji alanında sınıflandırıldı.

2018'de kurulan 47 bin 299 girişimin 29 bin 85'inin düşük, 13 bin 456'sının orta düşük, 4 bin 479'unun orta yüksek ve 279'unun yüksek teknoloji sınıfında olduğu görüldü.

Geçen yıl doğan 47 bin 982 girişimden 30 bin 572'si düşük, 12 bin 381'i orta düşük, 4 bin 660'ı orta yüksek ve 369'u yüksek teknoloji sınıfında faaliyet gösterdi.

Yeni girişimlerde durum

TÜİK verilerine göre, girişimlerin 2018 yılındaki doğum oranı yüzde 13,4 iken 2019 yılında yüzde 13'e geriledi. Girişimciliğin en yüksek olduğu yılın ise 14,7 doğum oranı ile 2011 olduğu saptandı. Girişimlerin 2016 yılındaki ölüm oranı yüzde 11,2 iken 2017 yılında 12,2'ye yükseldi.

Girişimlerden 2018 yılında doğanların yüzde 81,3'ü 2019 yılında hayatta kaldı. Girişimlerin 2017 yılında 1 yıllık hayatta kalma oranı yüzde

80,2, 2 yıllık hayatta kalma oranı yüzde 64,1 olarak gerçekleşti.

Girişimlerde en yüksek doğum oranı 2019 yılında yüzde 36,6 ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe gerçekleşti. Bu

sektörü sırasıyla, yüzde 13,4 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve yüzde 11,3 ile imalat sektörleri takip etti.

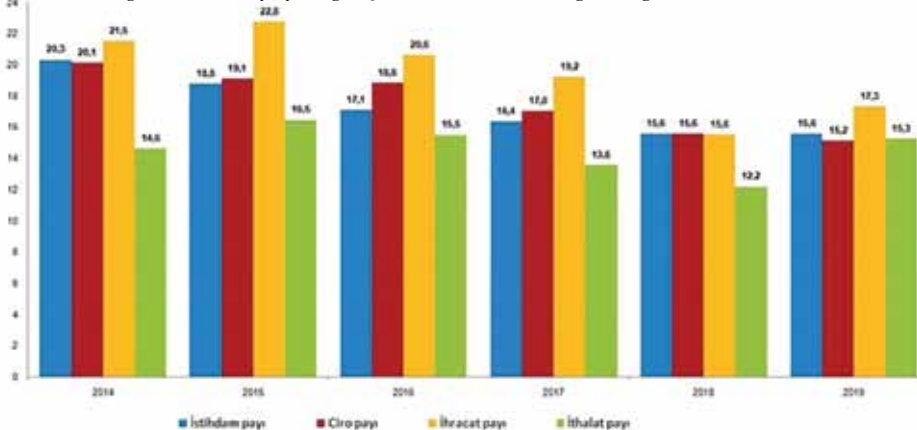
Girişimlerde en yüksek ölüm oranı 2017 yılında yüzde 36,5 ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe gerçekleşti. Bu sektörü sırasıyla, yüzde 13,1 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile yüzde 12,3 ile ulaştırma ve depolama sektörleri takip etti.

İstihdam ve ciro büyümesi

Kuruluş yılı 2016 ve sonrası olan girişimlerin 2019 yılındaki istihdam payı yüzde 17,1 oldu. En yüksek istihdam payına ise yüzde 17,6 ile 2011-2015 yılları arasında kurulan girişimler sahip olurken, 1996-2000 yılları arasında kurulan girişimler için yüzde 16,2 olarak gerçekleşti.

İstihdama göre hızlı büyüyen girişimlerin 2019 yılında yüzde 28,7'si imalat, yüzde 20,7'si

İstihdama göre hızlı büyüyen girişimlerin ekonomik göstergeleri (%), 2014 – 2019

toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve yüzde 11,7'si ise inşaat sektöründe faaliyet gösterdi.

5 yıllık dönemde doğan girişimlerin sektörlere göre istihdamları incelendiğinde, en çok toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı alanında istihdamın sağlandığı görüldü. Bu alanda toplam 1 milyon 52 bin 832 istihdam oluşturuldu. Bu alanı 600 bin 739 istihdamla

imalat sektörü izledi. İmalatı da 592 bin 497 istihdamla inşaat sektörü takip etti.

Kuruluş yılı 2016 ve sonrası olan girişimlerin

2019 yılındaki ciro payı yüzde 12,3 oldu. Girişimlerden 1996-2000 yılları arasında kurulanları yüzde 17,4'lük ciro payına sahip oldu. Bu girişimleri, 1990 ve öncesi kurulan girişimler yüzde 16,4 ile izledi.

Ciroya göre hızlı büyüyen girişimlerin 2019 yılında yüzde 30,2'si imalat, yüzde 22,1'si toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve yüzde 12,4'ü ise inşaat sektöründe faaliyet gösterdi.

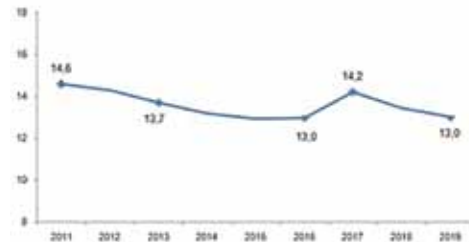
Ceylanlar atakta

İstihdama göre ceylan girişimlerin 2019 yılında yüzde 25,8'i imalat, yüzde 14,8'i toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve yüzde 14,6'sı ise inşaat sektöründe faaliyet gösterdi.

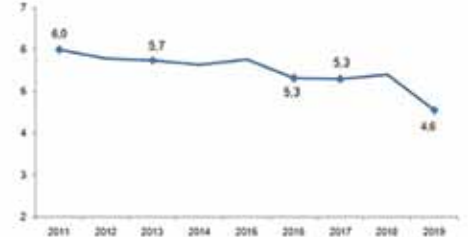
Ciroya göre ceylan girişimlerin 2019 yılında yüzde 25,2'si imalat, yüzde 19,2'si inşaat, yüzde 14,8'i toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet gösterdi.

İstihdama göre hızlı büyüyen girişimlerin

Girişimlerin doğum oranı (%), 2011 – 2019

Doğan girişimlerin istihdamdaki payı (%), 2011 – 2019

2019 yılında istihdam payı yüzde 15,6, ihracat payı yüzde 17,3, ithalat payı ise yüzde 15,3, ciro payı ise yüzde 15,2 oldu.

Ciroya göre hızlı büyüyen girişimlerin 2019 yılında ihracat payı yüzde 29,9, ithalat payı yüzde 26,3, istihdam payı yüzde 18,7, ciro payı ise yüzde 27,6 oldu.

İstihdama göre hızlı büyüyen girişimler oranı 2019 yılında yüzde 12,7, hızlı büyüyen genç girişimler (ceylan) oranı yüzde 2,1 oldu.

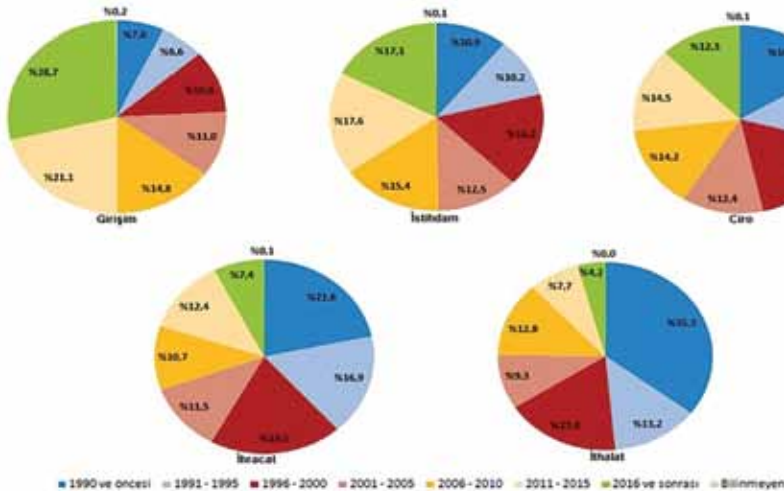
Ciroya göre hızlı büyüyen girişimler oranı 2019 yılında yüzde 18,3, ceylan girişimler oranı ise yüzde 2,7 oldu.

3 yıllık periyotta yıllık olarak ortalama yüzde 10 büyüyen girişimler anlamına gelen hızlı büyüyen girişimler, istihdam ya da ciro değerleri baz alınarak hesaplandı. Ceylan girişimler ise hızlı büyüyen girişimler içerisinde en fazla 5 yaşında olanları gösteriyor.

Dış ticaret payları

Kuruluş yılı 2016 ve sonrası olan girişimlerin 2019 yılındaki ihracat payı yüzde 7,4 oldu. İhracat paylarına göre 1990 ve öncesinde kurulan girişimler yüzde 21,6 ile en yüksek orana sahip olurken, bu girişimleri 1996-2000 yılları arasında kurulan girişimler yüzde 19,5 ve 1991-1995 yılları arasında kurulan girişimler yüzde 16,9 ile takip etti. Kuruluş yılı 2016 ve sonrası olan girişimlerin 2019 yılındaki ithalat payı yüzde 4,2 oldu. İthalat paylarına göre 1990 ve öncesinde kurulan girişimler yüzde 35,3 ile en yüksek orana sahip oldu. 1996-2000 yılları arasında kurulan girişimler için bu oran yüzde 17,4 ve 1991-1995 yılları arasında kurulan girişimler için yüzde 13,2 olarak gerçekleşti.

Girişimlerin kuruluş yıllarına göre ekonomik göstergeleri (%)

Tüketicinin markalaştırdığı isim: **ADAS**

Girit'ten 1925 yılında İzmir'e göç eden bir ailenin tek çocuğu olan dünyalar güzeli genç kız, öyle bir anne elinde yetişmişti ki bir yandan öğrendiği kuaförlük mesleğini başarıyla icra ederken diğer yandan profesyonel resimler yapıyor, ut çalıyor, milli mücadele ruhunu zirveye taşıyan jenerasyonun tüm özelliklerini barındırıyordu. Henüz 18 yaşındaydı oğlunun kokusunu ciğerlerine çektiğinde. Bir evin tek kızının biricik oğluydu Avni. Ancak ne Avni annesine doyabildi ne de anacağı evladına... 8 günlüktü Avni annesiz kaldığında. Babası yeni bir evliliğe yelken açtı, gençti, ömrünün baharındaydı ve hayat devam etmek zorundaydı... Anneanne cebbar, vizyon sahibi, gözü pek bir

kadıncı. Geçti damadının karşısına ve biricik evladının yadigarını, Avni'sini istedi ve aldı... Artık anneanne ve torun Güzelyalı'daki iki odalı evlerinde birlikte yaşamaya başladılar. Anneanne tüm bildiklerini paylaştı torunu ile. Rumca öğretti, hayatı öğretti, zanaatı, emeğin karşılığını almayı öğretti. Kilim dokuyarak kazandı ekmek parasını anneanne, tabii bir de iki odasından birini kiraya vererek... Çarşıftan dikti torununun önlüğünü, bayrağımızı diktiği gibi... Hayat mücadeleleri vatanlarının mücadelesi ile paralel gidiyordu; yıkım, yeniden doğuş ve yükseliş...

Yıllar yılları kovalar, Avni zanaatkar yetiştiren yegâne yuva olan Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi'nin mobilya bölümünden mezun olur.

Dolmenler A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Levent Dolmen, kalitesiyle tanınan ve ADAS markası altında ürettikleri ürünleri ABD, Avrupa ve Orta Doğu ülkelerindeki tüketicilere de ulaştırıyor.

Askerden döndükten sonra kendi yuvasını kuran Avni, vatani görevini yaparken biriktirdiği para ile Çankaya'da kirala-
dığı 70 metrekarelik dükkânda mobilya üretim işine başlar... Tadilat ve dekorasyon işlerinin yanı sıra okullara yaptığı sıralar ile günden güne üretim ağını genişleterek büyümeyi sürdüren Avni, Akbank'ın tüm şubelerinin iç dekorasyonuna imza atarken bulur kendini.

Bu sayımızda yokluktan gelerek var-

lığı yok edilmeyecek bir markaya imza atan Avni Dolmen'in yarattığı 'ADAS'ı ve 'Dolmenler'i, Dolmenler A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Levent Dolmen'in aktarımı ile sizlerle paylaşıyoruz...

● **Sektörün öncü markaları arasında yer alan ADAS ve Dolmenler'in kurucusu olan rahmetli babanız Avni Dolmen'in tadilat ve dekorasyon işleri ile başladığı hikayesinden üretim sürecine geçişi nasıl oluyor?**

Dekorasyon işini başarı ile yürütürken, 'artık seri üretime geçmek istiyorum' diyerek öncelikli ihtiyaçları belirlemeye yöneliyor. Siyah-beyaz televizyonların ülkemize girdiği 1968'li yıllarda, cihazın bir gün her eve gireceği fikrinden yola çıkarak, ADAS markası altında televizyon sehpaları üretmeye başlıyor. İşinde çok idealist olan babam kaliteden ve özenden ödün vermeden ürettiği sehpalar ile kısa sürede piyasada aranan isim oluyor. Öyle ki bizim dükkanımızda 1974'te baba-

mın ürettiği televizyon sehpa-
sı hala sapasağlam duruyor. Hikayesi de gurur verici: 1975'lerde emekli bir subay almış, 1974'ten 2009 yılına kadar da kullanmış bu masayı. Ancak LED televizyonların hayatımıza girmesi ile artık işe yaramayan ancak hala sağlam olan sehpayı atmak yerine bize hediye etmek istemiş. Bir gün bizi aradı

ve '35 sene kullandığım hala ilk günkü sağlamlığında olan televizyon masamı üreten sizlere teşekkür ediyorum, sizlere masayı iletmek isterim' dedi. Çok mutlu olduk tabii. Bugün Karabağlar'daki mağazamızda 1974 üretimi, yarım asra yakın geçmişi olan masamızı özenle koruyoruz.

● **ADAS'ın açılımı nedir?**

Avni Dolmen Ağaç Sanayi'nin baş harflerinden ADAS markasını ortaya çıkartmış babam. 1971 yılından 1983 yılına kadar TV sehpaları, çocuk bisikletleri, masa ve sandalye üretimlerini sürdürdü. 1983 yılında Latifnur Dolmen, Bülent Dolmen ve Levent Dolmen olarak biz 3 kardeş Dolmenler diye bir firma kurduk. Bu firma çatısı altında hem pazarlama yapmaya hem babamızın ürünlerini alıp satmaya hem de ahşapla ilgili masa sandalyeler üretmeye başladık. 3-4 sene sonra Dolmenler Ltd. Şti. ve Dolmenler A.Ş. adı altında 2 şirket kurduk. Ben, Bülent abimle pazarlama şirketinde çalışmaya başladım. Hem babamızın malını sattık hem fason mal yaptık hem de piyasanın iyi markalarından ürünler alıp pazarlamasını yaptık. Dolayısıyla, ADAS A.Ş. ve Dolmenler Ltd. Şti. imalat, Dolmenler A.Ş. de pazarlama şirketimiz oldu. Bugün ise ADAS A.Ş.; ahşap imalatı yapıyor. Dolmenler A.Ş.; metal masa, sandalye üretiyor.

Malzeme ve üretimde kaliteden taviz vermediklerini, satış sonrasında da çözüm odaklı hareket ettiklerini belirten Levent Dolmen, "Kalite, üretene de tüketene de mutlu eder" diyor.

Birde DOLS diye bir firmamız var o da pazarlama şirketimiz olarak hizmet veriyor. Bunların yanı sıra Karabağlar mağazamızda da pazarlama yapılıyor.

● **Birbirinden farklı kıtalara ihracat yapan markanızın ilk ihracatını ne zaman ve nereye yaptınız?**

Bizim ilk ihracatımız babamın Yunanca bilmesi sayesinde 1998 yılında Yunanistan'a oldu. Söz konusu müşterimize 20 seneden fazla mal üreterek gönderdik. ADAM's'tı firmanın ismi. Ancak Yunanistan'daki sıkıntılardan dolayı firmalarını 7-8 sene önce kapatmak zorunda kaldılar. Babamın annesinin kendisine Rumca öğretmesinin meyvesini 60 sene sonra Yunanistan ile iş bağlayarak aldı babam.

● **Geride başlamak zorunda kaldığı hayatın akışını tam tersine çeviren babanız Avni Dolmen'den duyduğunuz en güzel nasihat neydi?**

Babamın bizlere sıklıkla hatırlattığı, bizlerin de içselleştirerek düstur edindiği Rumca bir deyiş vardı: "İnsan hayatının başı iyi, sonu kötü ise bütün hayatınız kötü geçmiş demektir. Ancak hayatınızın başı kötü sonu iyi ise tüm hayatınızı iyi yaşamışsınız demektir; çünkü geçmiş unutulur, ancak son anlar unutulmaz..."

● **Markanızın yarım asrı geride bırakması sağlayan etmenler nelerdi?**

Biz hep kaliteli ürünler yaptık. Örneğin

boruları Borusan'dan aldık. Tedarikçi olarak hep en kaliteli ve memnun kaldığımız markayı kullandık. İşçiliğimizde de kaliteden ve özenden asla ödün vermedik. Bunlarla birlikte 'ürünü sattık, işimiz bitti' anlayışına asla bürünmeden, satış sonrası hizmeti de müşteri memnuniyeti doğrultusunda başarıyla verdik. Tüketici veya bayi bir sıkıntıya girdiği zaman, aldığımız ilk aksiyon 'sorunu çözme' oldu.

Tüm bu bileşenlere paralel olarak şunu söyleyebilirim. Türkiye'de kendinden fişi olan ilk ütü masasını biz yapmıştık. 10 yıl kadar önce Adana'dan bir beyefendi aradı bizi. 15 yıl kadar önce aldığı ütü masasının aynısından istediğini söyledi. Artık üretmediğimiz için elimizde olmadığını ancak ürünü iletirse süngerini ve kılıfını değiştirip yenileyerek kendisine iletebileceğimizi söyledik. Müşterimiz ısrarla ücret vermek istese de kabul etmedik, ne denli memnun olduğunu farklı müşterilerden duyduğumuzda, 'marka müşteri memnuniyetidir' dedik...

● **Herhangi bir tanıtım çalışmanız olmasına rağmen ürünlerinizden memnun kalan tüketicilerin sizi markalaştırdığını söyleyebilir miyiz?**

İki tür markalaşma var bence. Birincisi

belirttiğiniz gibi firmayı reklamla tanıtmak ve yaygın bir ağ oluşturmak. Üretiminizi yapıyor, bu üretimin dağılacağı bayi ağlarını kuruyor, ardından tanıtım çalışmaları ile marka bilinirliğini oluşturuyorsunuz. Buraya kadar kaliteden hiç bahsetmedik. Bir diğeri ise tüketici memnuniyeti ve kaliteli, dayanıklı üretim.

Amerika'da yapılan bir araştırmaya göre satış sonrası insanların memnuniyetlerini 6-7 kişiye, memnuniyetsizliklerini ise ortalama 22-23 kişiye söyledikleri ortaya çıkmış. Yani markanızı oturtmak, kalıcı hale getirmek istiyorsanız, muhakkak hitap ettiğiniz kitleyi mutlu etmeniz gerekiyor. Bu nedenledir ki firma olarak mottomuz kurulduğumuzdan bu yana "kalite görünüşte değil detaylardadır" ve "kalite üreteni de tüketeni de mutlu eder" olmuştur.

● **İhracat noktalarınız nereler?**

Amerika'ya ihracat yapıyoruz, orada bir Türk bayimiz var. Kanada'da proje işini yapan bir firmamız var. Almanya'da yine bir Türk firmamız var.

Tüketicisi zor olan yerler buralar. Yine Kıbrıs'ta ve İsrail'de bayimiz var. Finlandiya, Irak, İran gibi birbirinden farklı noktalara ihracat gerçekleştiriyoruz.

Oya DEMİR

Tüm dünyanın geleceğini etkileyecek çevre sorunlarının çözümü yenilenebilir enerji kaynaklarından geçiyor.

Geleceğin anahtarı: Yenilenebilir enerji

Dünya değişiyor, nüfus artışı, şehirleşme, teknolojik gelişme ile birlikte hayatımızın odak noktasında yer alan enerjiye günden güne daha fazla ihtiyaç duyuyoruz. Bir yanda enerji ihtiyacının artması diğer yanda buna paralel olarak günden güne yükselen çevre sorunları karşısında enerji-çevre ve ekolojik bozulma ilişkisi daha çok dikkat çekiyor.

Hava kirliliği, sera gazı salınımları, kazalar olmak üzere bütün enerji kaynaklarının pek çok zararı olduğunu artık bütün insanlık bili-

yor. Bunlar arasında ölüm oranı en yüksek ve korkunç zararlar veren fosil yakıtları yerine insan ve çevre sağlığı için yenilenebilir enerji kaynakları seçilebilir.

Yenilenebilir enerji kaynakları; hava emisyonları, atıkların azlığı, çevrenin korunmasına katkısı nedeni ile yararlı olmakla birlikte, kurulumları sırasında oluşabilecek hasarları önlemek adına, son teknolojinin kullanılması ve doğal dengenin korunması, atıkların azaltılması, bitki ve hayvanlara zarar verilmeyen alanlar seçilmesi oldukça önemlidir.

Bütün dünyanın geleceğini etkileyecek çevre sorunlarının çözümü yüksek finansal yatırıma rağmen çevre dostu, yenilenebilir enerji kaynakları olabilir. Geldiğimiz noktada; iklim krizi ile mücadele etmek ve önüne geçmek isteyen hükümetlerin ve bunu destekleyen şirketlerin enerji politikalarını, üretim politikalarını yeniden gözden geçirmesi ve ekolojik döngülerle kısa sürede yerine konulabilen jeotermal enerji, rüzgar enerjisi, güneş enerjisi, su enerjisi, hidrojen enerjisi ve biyokütle enerjisi gibi kaynaklara daha fazla yönelmesi kaçınılmazdır.

2019 yılı Aralık ayında yayınlanan Uluslararası Enerji Ajansı Yenilenebilir Enerji 2019 Raporu, aşağıdaki başlıklara dikkat çekiyor:

- Kurumsal elektrik alım anlaşmaları artıyor.
- AB ve Çin, yenilenebilir enerjideki tahminlerin yukarı yönde revizyonunda başı çekiyor.
- Yarışmalar rüzgar ve güneş fiyatlarını hızla aşağı çekiyor.
- Türkiye yenilenebilir enerji kapasite büyümesinde dünyada 12. sırada.
- Türkiye hidroelektrikten güneş ve rüzgarla geçiş yapıyor.
- Ticari ve endüstriyel sistemler dağıtık güneş enerjisi büyümesinin ana dinamosu.
- Kamu politikalarının dağıtık enerji sistemi büyümesinde etkisi büyük.
- Yenilenebilir enerjide daha hızlı büyüme mümkün.

Yenilenebilir Enerji 2019 Raporu'na göre, yenilenebilir enerji kapasitesi tüm dünyada önümüzdeki 5 yıl içerisinde yüzde 50 oranında artacak. Ancak, son yıllarda artan yenilenebilir enerji yatırımları günümüzde yaşanan Covid-19 salgını nedeni ile son 20 yılın en büyük düşüş oranını gösterdi. Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) Yenilenebilir Enerji Piyasası Güncellemesi Raporu'na göre, tedarik zincirindeki aksamalar, karantina önlemleri ve sosyal mesafe kuralları yenilenebilir enerji yatırımlarını etkiledi. Rapor, bir önceki yıla göre yatırımın yüzde 13 azalarak 167 gigavat olmasının beklendiğini, buna rağmen dünyadaki toplam yenilenebilir enerji kapasitesinin bu yıl yüzde 6 büyüyerek 2 bin 860 gigavat olacağını belirtiyor.

Karbon emisyonlarını azaltan yenilenebilir enerji yatırımları, aynı zamanda geniş istihdam alanları da sunuyor. Bu kapsamda İspanya, Çin ve pek çok ülke yenilenebilir enerji projelerine yatırımlarını arttırırken Financial Times tarafından yayımlanan fDi Magazine tarafından açıklanan "2020 Yılı Avrupa'da Yenilenebilir Enerji Yatırım Bölgeleri" araştırmasına göre, Türkiye, temiz enerji alanında 19 doğrudan yabancı yatırım projesiyle "Yenilenebilir Enerjide En Çok Yabancı Yatırım Çeken Ülkeler" listesinde Avrupa'da

7. sırada yer aldı.

Küresel iklim kriziyle mücadelede maliyetleri düşmeye başlayan yenilenebilir enerji geleceğin anahtarı olabilir. Aynı zamanda, hem istenen yüksek standartlarda bir yaşam, diğer yanda yeteri kadar sürdürülebilir enerji kaynağına sahip olmak, hem de bu kaynakların sağlığı ve çevreyi tehdit etmemesi mümkün olabilir mi? İnsan eli ile yaratırken yıktığımız ve yok ettiğimiz dünyamızda kişi başına düşen enerji miktarı yıldan yıla artarken acaba dengeyi sağlayabilir miyiz? Bu dengeyi sağlamak için yenilenebilir enerji kaynaklarına ciddi boyuttaki finansal yatırım yapılabilir mi? Bu yatırımı farklı ülkelerden yabancı yatırımcılar ile mi gerçekleştirmek yoksa ulusal şirketlerin finans kaynağı sağlaması mı tercih edilmeli? İklim krizi ile mücadelede gerçekten tamamen yenilenebilir enerjiye geçiş yapmak mümkün mü?

Enerji İzleme Grubu (Energy Watch Group, EWG) ve LUT Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada ilk defa negatif emisyon teknolojileri üzerine inşa edilmemiş, uygun maliyetli, tüm sektörleri kapsayan, teknoloji yönünden zengin yüzde 100 yenilenebilir enerjiye dayalı bir 1,5°C senaryosu ana hatlarıyla ortaya koyuldu.

Bilimsel

modelleme çalışması elektrik, ısınma, ulaşım ve desalinizasyon (tatlı su üretimi için deniz suyunun tuzdan arındırılması) sektörlerinde 2050 yılına kadar toplam küresel enerji dönüşümünü simüle etti.

14 bilim insanından oluşan ekibin teknik ve finansal modelleri, 4,5 yıl süren araştırma ve veri toplama sürecine dayanıyor. Analiz, yüzde 100 yenilenebilir enerjiye dayanan enerji dönüşümünün, mevcut fosil yakıt ve nükleer enerjiye dayalı sisteme kıyasla daha uygun maliyetli olduğunu ve enerji sektörünün sera gazı emisyonlarının 2050'den önce bile sıfırlanabileceğini kanıtlıyor.

Raporun tamamı için:

http://energywatchgroup.org/wp-content/uploads/EWG_LUT_100RE_All_Sectors_Global_Report_2019.pdf

İnsan eli ile kirlettiğimiz çevreyi yenilenebilir enerji kaynakları ile durdurabilecek miyiz? Tam bir dönüşümü sağlamak ne zaman ve nasıl mümkün olacak?

<http://energywatchgroup.org/>

<http://energyatlas.iea.org/#!/tellmap/1378539487>

TÜSİAD'ın Yeni İklim Rejimi Raporu

Türk Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (TÜSİAD),

Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) kapsamında Sınırdaki Karbon Düzenlemesi (SKD) uygulaması devreye girdiğinde Türkiye'nin Avrupa ülkelerine yaptığı ihracatın 478 milyon Euro ile 1 milyar 809 milyon Euro arasında bir karbon maliyeti ile karşı karşıya kalabileceğini, ancak bu düzenlemenin aynı zamanda Türkiye için bir risk olduğu kadar, sürdürülebilir kalkınmayı hedefleyen bir dönüşümün aracı olarak da yepyeni bir fırsat şeklinde değerlendirilebileceği uyarısını yaptı.

TÜSİAD'ın Paris Anlaşması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı ile şekillenen yeni iklim rejiminin ülkemiz ekonomisi ve ticaretine olası doğrudan ve dolaylı etkilerini ele alan "Ekonomik Göstergeler Merceğinden Yeni İklim Rejimi Raporu", Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı ve İklim Başmüzakerecisi Prof. Dr. Mehmet Emin Birpınar'ın katılımıyla tanıtıldı. Raporda, iklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik politika araçları da irdelendi.

24 sektör için analiz

AYM kapsamında öngörülen Sınırdaki Karbon Düzenlemesi (SKD) devreye girdiğinde Türkiye'den AB'ye ihracat yapan sektörler üzerine olası etkisi tüm ekonomiyi temsil eden 24 üretici sektör için analiz edilen raporda, 2 ayrı senaryo (SKD30 ve SKD50) karbonun ton fiyatı 30 Euro/tCO₂e ve 50 Euro/tCO₂e

olarak değerlendirildi.

Bu senaryolar altında, Türkiye'nin yaptığı ihracatın maruz kalabileceği toplam karbon maliyeti (faturası) ortaya konuldu. Kapsama alınan emisyon kaynaklarına bağlı olarak ton başına vergi (EUA) 30 Euro olduğunda 478 milyon Euro - 1 milyar 85 milyon Euro, ton başına vergi (EUA) 50 Euro olduğunda ise 797 milyon Euro - 1 milyar 809 milyon Euro arasında değişen maliyet çıkarıldı.

Buna ilave olarak AB'nin yeşil ekonomik dönüşümüne uyumlu tedbirlerin öngörüldüğü ayrı bir senaryo da çalışıldı.

Yeşil dönüşüm kazandıracak

Raporun ulaştığı makroekonomik bulgularla varılan değerlendirmeler ise şöyle özetlendi: "Unsurları kararlılıkla saptanmış bir stratejik dönüşüm çerçevesinde, emisyon azaltımını, elde edilen fonların şirketlerin yeşil dönüşümü amacıyla kullanılmasını ve yenilenebilir enerji ile enerji verimliliğini merkeze alan alternatif bir Yeşil Ekonomik Dönüşüm senaryosu sayesinde gerek milli gelirde, gerekse sera gazı emisyonlarında anlamlı iyileştirmelerin sağlanabileceği öngörülmektedir."

Hüznü umuda bağlayan eserleri geleceğe, atölyesi sanatçılara güç veriyor

NURDAN BOZKURT

Müzişyen ve tiyatrocularla dolu ailede büyüyen, Gazi Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümü'nden mezun olan emekli öğretmen Nurdan Bozkurt, bugün ünlü bir seramik sanatçısı.

Sanat için sanat üreten, çeyrek asırlık

atölyesinin kapısını tüm sanatçılara aralayan, sanat sevgisini evladına aşıl原因an gerçek bir sanatçının daha konuğuyuz bu ay... Nurdan Bozkurt'un...

1900'lü yıllarda dünyaya gelen büyük dedesinin aldığı sulu boyalarla 'sanat' kokan, sanatçı dolu ailesinde büyüyen Bozkurt, kendi yuvasında da bir başka sanatçıyı yetiştirir. Kızı, ünlü küratör, sanat koordinatörü İpek Atay'ı kazandırır sanat camiasına Bozkurt...

Toplumsal tüm acıların, kırıklıkların, sarsıntıların sesini eserleri ile duyuran Bozkurt, her bir 'çocuğunu' umutla yoğurmuş... Her gecenin bir sabahı, her inişin bir çıkışı var Bozkurt'un eserlerinde... Topluma duyarlı, gelecekte de

umutlu eserleri ile yüzlerce ödülü atölyesinde onurla sergileyen Bozkurt ile keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

• Sizi tanıyabilir miyiz?

1951 yılında İzmir'de doğdum. Müzişyen ve tiyatrocularla dolu bir ailede büyüdüm. Sanatla iç içe geçen çocukluk yıllarımın ardından Gazi Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümü'ne gittim. Öğretmenlik mesleğinden emekli olduktan sonra 1998 yılında Bostanlı'da bulunan seramik atölyemi açtım. Burada kapımız tüm sanatçılara açık. Dileyen gelip eserlerini burada hazırlayabiliyor.

• Seramik sevgisi nasıl başladı?

Üniversite akademisyenlerinden Hamiyet Çolakoğlu, bana seramik sevgisini aşıladı. Bizlere Avrupa'daki sanatçıları, yapılan çalışmalarını aktarırdı, elinde yabancı dergilerle... O yıl-

larda sanatsal seramik yerine ticari seramik vardı. Hamiyet Çolakoğlu, Mustafa Tunçer, Bingül Başarır gibi sanatçıların eserleri ile seramik sanatsal bir obje halini aldı. 30 yıldır seramikle uğraşıyorum. Emekli öğretmenim. Hiçbir zaman ticari bir kaygım olmadı. Sanat benim kendimi, düşüncelerimi aktarma yöntemim oldu. Yaşanan olayları eserlerimde yansıtmaya, duygularımı duyurmaya çalıştım.

● **Eserlerinize toplumsal çalkantılar, hasarlar, kırılmalar, hüznüler hükmederken her bir eseriniz umut aşılayarak son darbeyi vuruyor. İç dünyanız yerine yaşadığınız sosyal olayları yansıtmayı neden tercih ediyorsunuz?**

Bu sorunuza büyük sanatçıların

30 yıldır seramikle uğraşan ve ödülleri dolu atölyesinin kapılarını sanatçılara açan Nurdan Bozkurt, eserlerinde yaşanan olayları yansıtmaya, duygularını, ifade etmeye çalışıyor.

NURDAN BOZKURT

iz...LER

Düşündüren, anımsatan ve sorgulatan...

N. BAYCUN SANAT MERKEZİ

MART 2018

RETROSPEKTİF SERGİSİ

sözleriyle yanıt vermek isterim: "Eğer dünya düzgün, sorunsuz, eşit ve adil olsaydı, sanat olmazdı"... Güzellikler, adaletsizlikler, inişler, çıkışlar tüm bunların hepsi sanatı ortaya çıkarıyor.

● **Sanatçı arkadaşlarınıza atölyenizin kapılarını aralamanız ne kadar güzel. Kaç sanatçıya ev sahipliği yapıyorsunuz?**

Atölyemiz açıldığından bu yana sanatı öğrenmek için gelen arkadaşlarımız oldu. Ardından burada kalıp üretmeye devam ettiler. Bugün atölyemizde 48 ödül var. Tüm bu ödülleri retrospektif bir sergi de açtık. Sanatı seviyor, sanat ile yaşıyor, bu ruhu taşıyan herkesi teşvik etmeye, desteklemeye çalışıyorum.

● **Biraz da ödül ve sergilerinize değinelim...**

Onlarca ödül, kişisel sergiler, sayısız davetli sanatçı sergisi ve karma sergiler sığdırdım 30 yıllık sanat serüvenime.

● **Kızınız İpek Atay ile yürüttüğünüz ortak çalışmalar oldu mu?**

Evet, 2017 yılında kızım İpek Atay, aldığı-mız ödüllü çalışmalardan hazırladığı bir sergiyi Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde sanatseverlerle buluşturdu. Çok başarılı geri bildirimler aldık. Toplam 5 bin 500 kişi gezdi sergiyi. Bir akşam saat 22.30'da konser bitiminin ardından sergi salonunu 80 kişinin gezdiğini görünce kızım 'İzmir Sergi Geziyor'

diye bir yazı yazmış. Bunun üzerine Ankara Çankaya Belediye Başkanı'ndan sergi açmak üzere teklif aldık. Aynı sergiyi Ekim ayında Zülfü Livaneli Kültür Merkezi'nde de açtık.

● **Sergi içeriğinden bahseder misiniz?**

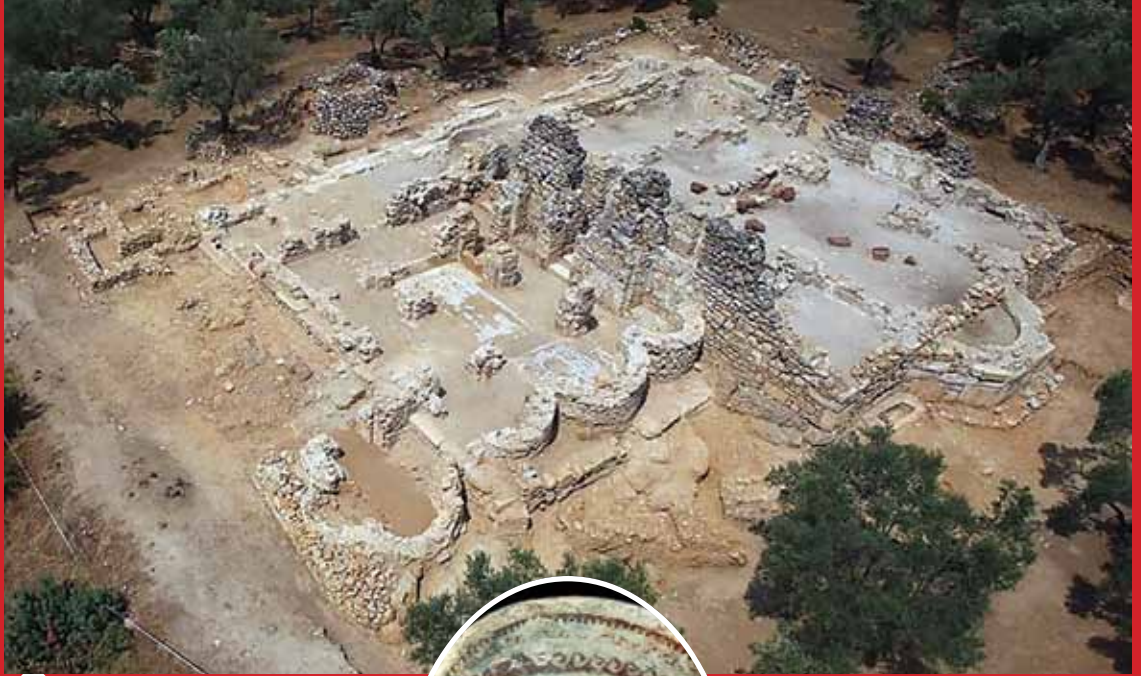
Toplumsal olayları içeren, devlet, Rotary, Eğitim Vakfı ödülleriyle layık görülen eserlerimden hazırlanan bir sergiydi. Burada sergilenen ve birincilik ödülü alan eserlerimden birisi olan, 1999 yılında yaşanan Marmara depremini anlattığım eseri Dokuz Eylül Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü istedi. Kendilerine büyük bir memnuniyetle ilettiğim eserim 20 yıla yakındır okulda sergileniyor.

NİF (OLYMPUS)

Dağı kazısı da bu yıl listede

İzmir Büyükşehir Belediyesi antik kentlerdeki kazı çalışmalarına sponsor olmaya devam ediyor. Torbalı'da yer alan Nif (Olympus) Dağı kazısı ile birlikte Büyükşehir'in bu yıl destek verdiği kazı sayısı 13'e, destek miktarı da 6,7 milyon liraya çıktı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, geçmiş 8 bin 500 yıl öncesine kadar uzanan ve onlarca medeniyete ev sahipliği yapan kentin toprak altında kalmış köklü tarihini gün yüzüne çıkarabilmek için arkeolojik kazı alanlarındaki çalışmalara desteğini artırarak sürdürüyor. Bugüne kadar antik kentlerdeki kazılara 29,4 milyon TL'lik maddi katkı sağlayan

Büyükşehir Belediyesi, bu yıl destek verdiği kazı sayısını 12'den 13'e çıkardı ve Torbalı'da yer alan Nif Dağı Kazısı'nı da destek programına ekledi. Destek miktarı da bir önceki yıla göre yüzde 40 oranında artarak 6 milyon 794 bin TL oldu.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığı ile protokol imzalayarak destek verdiği kazılar ise şöyle; Smyrna Antik Kenti (Agora), Phokaia (Foça), Yeşilova Höyüğü (Bornova), Metropolis (Torbalı), Eski Smyrna (Bayraklı), Teos (Seferihisar) Antik kenti, Erythrai (Çeşme-İldırı), Klazomenai (Urla), Klaros (Menderes), Panaztepe (Menemen), Ayasuluk Tepesi (Selçuk), Limantepe (Urla) ile Nif Dağı (Torbalı).

Özkan Arıkantürk Kuzey Ege'nin antik kültürünü biriktirdi

25 yılı aşkın bir süredir arkeolojik eser koleksiyonu yapan ve bunu "sonu olmayan puzzle"a benzeten Özkan Arıkantürk, Kuzey Ege'nin tarihi dokusunu korumaya devam ediyor.

Atatürk Organize Haber dergimizde bu ay koleksiyoncu konumuz Diş Hekimi Özkan Arıkantürk... Geçen aylarda eşini de koleksiyon sayfalarında ağırlamıştık. Dr. Özkan Arıkantürk, 1975 yılında Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nden mezun oldu, 1983'te de Hacettepe Üniversitesi'nde ihtisasını tamamlayarak uzman diş hekimi unvanını aldı. Mezuniyetinden bu yana Balıkesir'in Burhaniye ilçesinde serbest diş hekimi olarak çalışıyor.

Fotoğraf sanatıyla da yakından ilgilenen ve Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu (FIAP) tarafından sanatçılara verilen Artist FIAP (AFIAP) unvanına sahip olan Arıkantürk, yurt içinde ve yurt dışında pek çok karma sergiye katılmış ve kişisel sergiler açmış, gösteriler yapmıştır. Birçok uluslararası fotoğraf ödülüne sahiptir.

Dr. Arıcantürk, ayrıca, 25 yılı aşkın bir süredir Kültür Bakanlığı'na bağlı olarak arkeolojik eser koleksiyonu yapıyor.

Özkan Arıcantürk, koleksiyonerliğine ilişkin sorularımızı cevapladı.

● **Mesleğiniz olan dış hekimliğinin tamamen dışında bir uğraş olan arkeolojik eser koleksiyonculuğuna nasıl başladınız?**

Tarih ve arkeolojiye ilgim gençlik yıllarımdan bu yana hep vardı. Hatta üniversite eğitimimi de bu alanda yapmayı isterdim fakat tesadüfler dış hekimisi olmamın yolunu açtı. 35 yıldır Burhaniye'de mesleğimi yapıyorum. Burhaniye, Kuzey Ege'nin enteresan bir kıyı şehri. Antik dönemin önemli bir liman kenti olan Adramyteum, hemen yanı başında kurulmuş. Troas, Aeolis ve Mysia antik bölgelerinin kesişme noktasında. Çevrede yoğun bir tarihi doku var. Bir yandan da arkeolojik eserlerde acımasız bir yok ediliş ve eser kaçakçılığı görüyoruz. Bunlar beni çok etkileyen şeylerdi. Bir şeyler yapmak gerekiyordu. Biraz araştırınca koleksiyoner olabileceğimi öğrendim. 25 yıl önce Kültür Bakanlığı'na başvurdum ve koleksi-

yoner belgesini aldım. Bu belge sayesinde arkeolojik eserleri satın alabilecek ve koleksiyonuma kaydederek saklayabilecektim. Yaptığım şey kendi ölçeğinde çok küçük ama benim için önemli bir çabaydı. Ortaya çıkacak sonucun da bir kazanım olacağına emindim.

● **Koleksiyonunuzu oluştururken nasıl bir yol izlediniz?**

Başlangıç yıllarında çok bilinçli bir koleksiyoncu gibi hareket ettiğimi söyleyemem. Sadece hoşuma giden eserleri topluyordum. Zamanla bilgilerim arttıkça tematik, dönemsel eserlere ağırlık verdim. Belli konularda

yoğunlaştıkça daha bilinçli, eksiklerimi tamamlayacak bir koleksiyon politikası takip ettim. Cam eserler (bir öğretim üyesi arkadaşımızın kitap çalışması devam ediyor), pişmiş toprak figürinler (bir tez çalışması

Özkan Arıcantürk'ün cam eserler, pişmiş toprak figürinler, süs eşyalarının yanı sıra 70 antik kentin paralarından oluşan 3 bin 500 sikkelik bir koleksiyonu da bulunuyor.

sürüyor), terazi ağırlıkları (uluslararası bir yayında yer aldı), yağ kandilleri, süs eşyaları ve benzerleri...

● **Eserleri sergilemeyi düşündünüz mü?**

2005 yılında Yapı Kredi Bankası'nın İstanbul'daki merkezinde açılan "Kutsal Duman-dan Sihirli Damlaya-Parfüm" sergisine Roma camlarımla katıldım. Sergi yoğun biçimde gezildi, kitap haline getirildi. Ayrıca kurucu üyesi olduğum İzmir'deki Collection Club'ın Atatürk Kültür Merkezi'nde ve Fuar'da açtığı sergilere de eserlerimle katıldım. Bu arada Burhaniye'de Belediyenin katkılarıyla eski bir taş yapı restore edildi ve Kuva-yı Milliye Müzesi açıldı. Buranın arkeoloji bölümünü eserlerimle oluşturdum ve 10 yıldır ziyarete açık.

● **Biraz da nümizmatik çalışmalarınızdan söz eder misiniz?**

Koleksiyonerliğimin başlangıç yıllarında antik sikkelerden uzak duruyordum. Çok zor bir uğraş olduğunun farkındaydım. 7-8 mm.lik, kararmış, okunması zor, binlerce yıllık bu objeler zamanla bilgim arttıkça beni öyle bir sardı ki şu anda her şeyin önüne geçti. Eski Grekçeyi öğrenmeye çabaladım, bol bol okudum, görsel hafızamı kuvvetlendirdim. Başlangıçta yakın birkaç kentle sınırlı olan koleksiyonum büyüdü, çevremizdeki Troas, Aeolis ve Mysia bölgelerinin 70 antik kentinin paralarından oluşan 3 bin 500 sikkelik bir koleksiyon oluştu.

Aslında bu iş sonu olmayan bir puzzle gibi. Bu kentlerin bastıkları tüm paraları bulmak

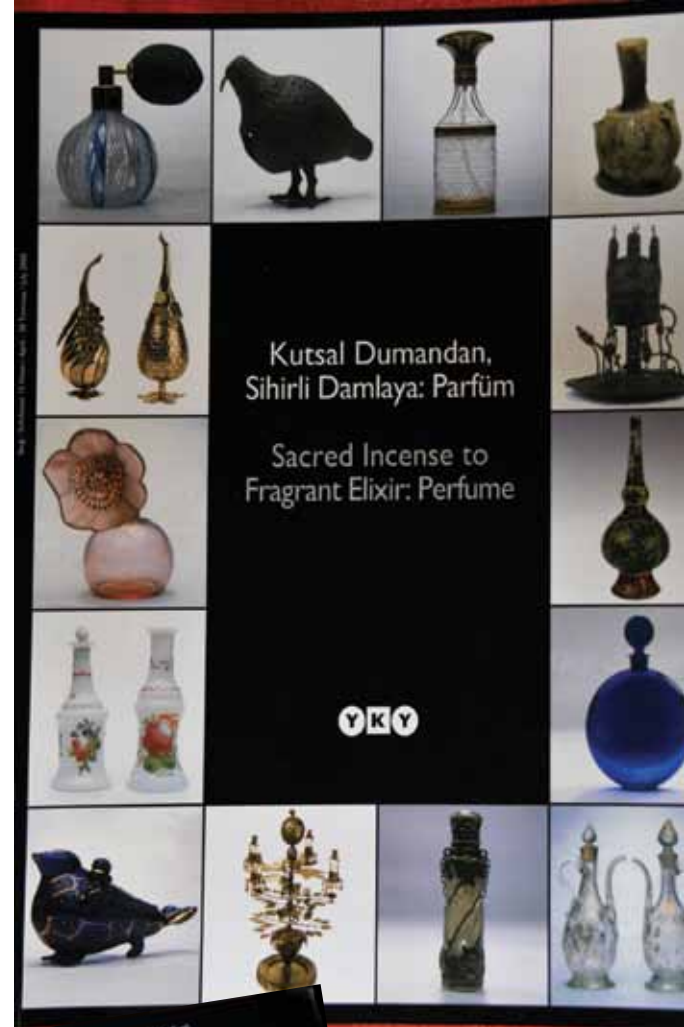

imkansız ama hala karşıma nadir hatta ünik sikkeler çıkıyor. İşin keyfi de bu bence.

● Koleksiyonunuzu bilimsel çalışmalara açıyor musunuz?

Her zaman için bu konuda yardımcı oldum. Bu güne kadar birkaç tez çalışmasında sikkeler kullanıldı. Ayrıca bu sikkelerden hazırlanan toplam 8 bildiri uluslararası sempozyum ve kongrelerde sunuldu. Bir süre önce de, konusunda ülkemizin en önemli isimlerinden Prof. Dr. Oğuz Tekin, koleksiyonumu yayınlamayı teklif etti.

Uzun ve zahmetli bir çalışma süreci sonunda Troas, Aeolis ve Mysia bölgelerinin Grek sikkelerini içeren 3 ciltlik uluslararası bir katalog serisi yayınlandı. 1930'lu yıllardan bu yana, Oxford Üniversitesinin öncülüğünde devam eden "Sylloge Nummorum Graecorum" projesinde dünyadaki önemli Grek sikke koleksiyonları yayınlıyor.

Bu güne kadar tüm dünyada 150 dolayında Sylloge serisi yayınlandı. Ülkemiz, bu alanda yayınladığı 9 seri katalog ile epey önde yer almaktadır. Koleksiyonumun bu projenin

bir parçasını oluşturması benim için çok önemlidir.

Yıllar geçse de isminizin böyle bir projede, dünya kütüphanelerinin raflarında yer alması tüm çabaların karşılığıdır bence.

Enver
OLGUNSOY

İkinci kalbimiz

İkinci beynimizin bağırsaklar olduğunu bilmeyenimiz yoktur. Peki, ikinci kalbimizin baldırlar olduğunu biliyor muydunuz?

Biliyorsunuz, insanoğlunun -tabii kızının da- vücudu halen bir muamma. Gün geçmiyor ki vücudumuz hakkında yeni bulgulara ulaşılsın. Daha çok değil, ancak 15-20 yıl önce leptin isimli hormonun vücudumuzdaki işlevi ortaya çıkmadı mı? Obezite ile ilgili bütün kitaplar yeniden yazılma gereği doğmadı mı? Hatta hala eski öğretisi sahipleri diyet için ara öğün önerisinde bulunmuyor mu? (Tabii diyabet takibindeki hastalar hariç.) Şu anda söylenen; 5 saat süreyle ağızımıza su, şekersiz çay, kahveden başka bir şey koymayacaksınız. Hatta işi uzatan, 12 saatte bir yemek önerenler de var.

Aynı şekilde daha çok yeni, ikinci bir beynimiz olduğunu, onu prebiyotik ve probiyotiklerle beslememiz gerektiğini söylemedi mi sağlık mensupları? Dediler ki, "ikinci beynimiz bağırsaklarımız-

dır." Hatta, "bağırsak yapısına bak, insanı tanı" demediler mi?

İşte şimdi de ben, ikinci bir kalbimiz olduğunu söylemeye cüret edeceğim. "Sorun olur, ikincisini kime vereceğiz" diye lütfen hemen fanteziye girmeyelim.

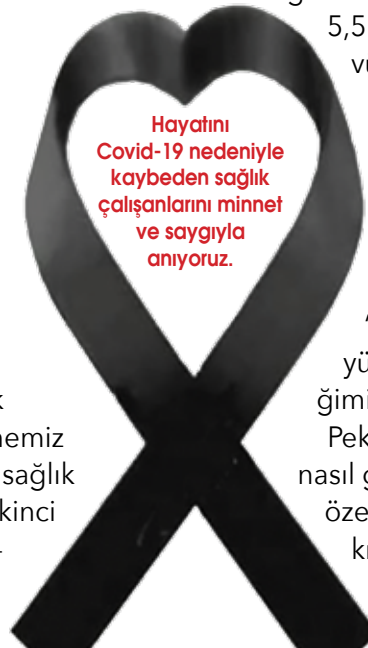
Efendim, ikinci kalbimiz baldırlarımız olur, bunu gururla ifşa ediyorum. Evet, baldırlarımız...

Kalbimiz bir emme basma tulumba gibi vücudumuzdaki yaklaşık

5,5 litre kanı dakikada 3 tur vücudumuzda dolaştırır.

Önce akciğerlere temizlenmeye (oksijenlenmeye), sonra temizlenen kanı vücuda pompalar durur. Bunu ilkokul Hayat Bilgisi dersinde "küçük dolaşım" ve "büyük dolaşım" diye öğrendiğimizi anımsıyorum.

Peki vücuda dağılan kan nasıl geri döner, daha doğrusu özellikle vücudumuzun alt kısmından kan nasıl kalbe

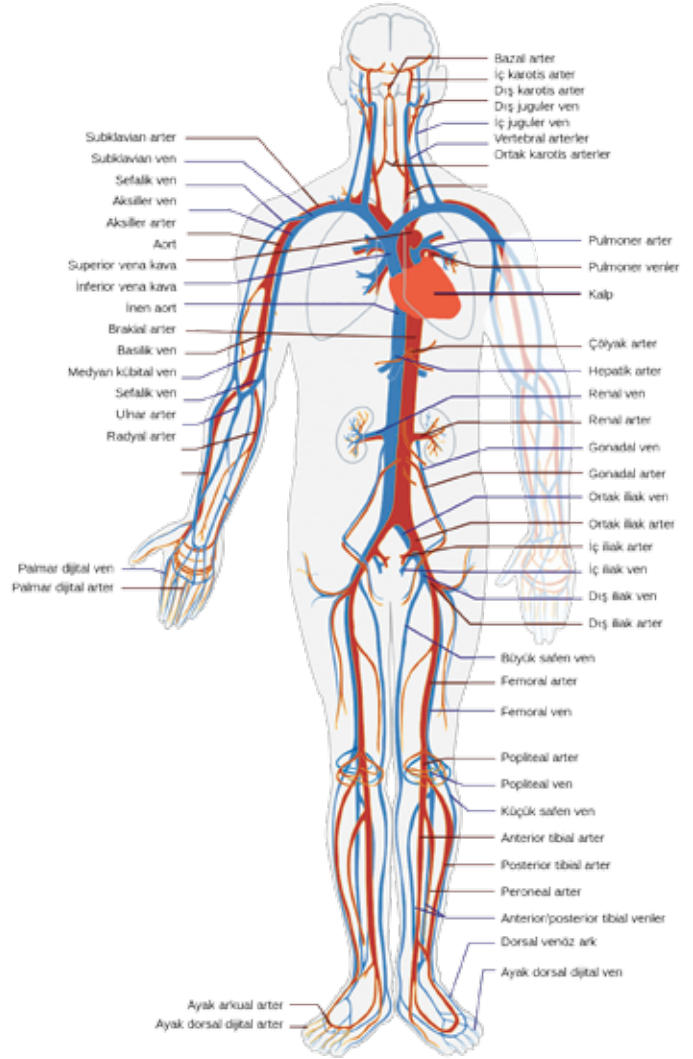
doğru, yukarıya doğru çıkar?
Burada en önemli görev kime
düşer?

Bacaklarımızdaki toplardamar (ven) sistemi, kan taşıma fonksiyonunu yer çekiminin tersi yönünde çalışarak yukarıya, kalbe doğru göndererek yapar. Normalde bacak venlerindeki kirli kan, ağırlıklı olarak bacak kaslarının (baldır kaslarımız) kasılma ve gevşemesi sırasında bacak venlerini sıkıştırıcı, sıvazlayıcı etkisi ile bacaklardan yukarı gövdemize, kalbe doğru pompalar. Neymiş, pompalarımız. Kalbimiz de bir pompa değil mi basitçe. Demek ki bacak (baldır) kaslarımız bizim ikinci kalbimiz olarak değerlendirilebilir bu durumda. Hatta kalbimizde kapakçıklar vardır biliyorsunuz. Bacaklarımızdaki venlerimizde de kanın geri kaçmasını önleyen bir dizi "kapı şeklinde kapaklar" vardır ve baldırlarımızın yardımı ile bu kan tek yönlü olarak "baldırlardan kalbe doğru" pompalanır.

Bu anatomik ve fizyolojik bilgileri bir kenara bırakarak ikinci kalbimize nasıl daha iyi bakmamız gerekir ona gelelim.

Tabii ki ayakta uzun süre, hele hele sabit olarak durmamamız, ayakta durmak zorunda olduğumuz çalışmalarımızı yaparken, bir ayağımızı yüksekte tutacak destekten istifade etmemiz gerekir ve normal zamana göre daha sık mola vererek baldırlarımızı dinlendiririm derim. Bunun için masajdan da istifade edilebilir. Baldır kaslarımızda oluşabilecek sorunların, zaafıların giderek baldırlarımızdaki venlerde de sorunlara yol açarak, birçok damar rahatsızlığına sebep olabileceğini unutmamalıyım.

Bu sorunların en bilinenleri biliyorsunuz varislerdir. Beslenme programında bitkisel ve hayvansal proteinlerin yeteri kadar yer almasını sağlayalım. Tabii baldır kaslarımız için en

önemli desteğin egzersizler olduğunu hiç mi hiç unutmamalıyım. Yürüyüş, yüzme, bisiklete binme, baldır kaslarımız için ideal egzersizlerdir. Normal yaşantımızda da ayakta dururken parmak uçlarımızda akabinde topuklarımız üzerinde hafifçe yükselerek, otururken de ayak parmaklarımızı ileri geri iterek baldır kaslarımıza destek olabiliriz.

Egzersizleri daha da ileri götürmek isterseniz, squat, hack squat leg pres, standing leg curl, lying leg curl, leg extension, walking lunge, romonian deadlift gibi yabancı isimlerle anılan daha ileri egzersizler uzmanlarca önerilmektedir. Bunların açıklayıcı izahlarını, tariflerini internet ortamından öğrenebilirsiniz.

İki kalbinize de iyi bakın, iyi bakın ki onlar da size iyi baksın, sağlık ve esenlikler getsin.

Dr. Ülkümen
RODOPLU

Çocuklar ve pandemi

Biz salgın sürecini bilime ve akla inanarak yaşarsak, onlar da akıl sayesinde, "20 saniyede sabunlu suyla yok olan" Covid-19'dan korunabilmeyi öğrenir, maske takmayı bilir ve sosyal mesafede kalmanın değerini anlar.

Merak ediyorum. Çocuklarımız pandemi sürecini nasıl değerlendiriyor? Nasıl yaşıyor? Ne düşünüyor? Korkuyor mu? Kaygılı mı? Salgını nasıl görüyor?

Anne baba kaygılıysa, çocuklarımızın kaygılı olması olağandır. Onları bizden bağımsız ve ayrı düşünemeyiz. Biz korkarsak, onlar da korkar. Biz endişelenirsek ve panik atağa varacak kaygı yaşarsak, onlar da kaygılanır. Biz salgın sürecini bilime ve akla inanarak yaşarsak, onlar da akıl sayesinde, "20 saniyede sabunlu suyla yok olan" Covid-19'dan korunabilmeyi öğrenir, maske takmayı bilir ve sosyal mesafede kalmanın değerini anlar.

Peki, bu süreç içerisinde, dört duvar arasında sağlıkları nasıl? Ya akademik başarıları? Öğrenmeden sınıf geçtiler. Anlamadan sınavlara girdiler. Sağlıkları için, sağlıklı yaşam için ne düşünürlər? Ne bilirler?

Yediklerimiz sayesinde vücudumuzda bulunan 2 milyar hücre enerji

alabilir. Bu enerji sayesinde tüm bedenimiz işlerini başarı ile gerçekleştirir. Hastalıklardan uzak kalabilmenin yanında, anlayabilmemize, matematik ve fizik problemlerini kolayca çözebilmemizi destek olur. Yediklerimiz bugünden, gelecekteki kariyerimizi, akademik başarılarımızı belirlemektedir.

Spor, egzersizin önemini anlayabildiler mi? Hareketli yaşamın onların sadece sağlıklı büyümelerine ve gelişebilmelerine değil, aynı zamanda akademik olarak da başarılı olmalarına katkı sağladığını biliyorlar mı?

Bağışıklık sistemini tanıyabildiler mi? Anlayabildiyse, yaşamına bunu geçirebiliyor mu?

Bedenimizde bizi dış tehlikelerden koruyan, dışarıdan gelen virüs, bakteri gibi bizi hasta eden maddeleri tanıyıp, önlem alan bir sistem çalışmaktadır. Bu sistemin

güçlü kalması için en başta "olumlu düşünce", pozitif bakış gerekmektedir. Ayrıca, doğru ve doğal beslenme çok önemlidir. İyi ve kaliteli bir uyku olmazsa olmazdır.

Düzenli spor, devamlı hareketin etkisi, artık her bilimsel ortamda vurgulanmaktadır.

Uyku dedim. Kaliteli uyku nedir?

Havanın kararması ve kanımızda melatonin hormonunun artışı ile beraber bedenimizin "uyku moduna" hazırlandığını ve kaliteli bir uyku sayesinde gün içerisinde bedenimizde olan hasarın onarıldığını unutmaya-

lım. İyi bir uyku en büyük etkiyi beynimizde yaratır. Öğrenmek, okuduğunu anlamak, anlayabildiğini de kullanmak için kaliteli bir uykuya her yaşta ihtiyacımız vardır.

Pandemi bitecek, Covid-19 ile uzun yıllar yaşayacağız. Bu görünmeyen ve insan bedenini çok seven virüs sayesinde, sağlıklı yaşamın sırlarını ve önemini anlayacağız.

Corona mı, deprem mi?

Her ikisi de önemli. Her ikisi de ciddi. İkisi de insan yaşamını tehdit ediyor. Hangisi daha öldürücü? Daha ciddi?

Gelin bakalım: Corona, nedeni virüs olan bir hastalıktır. Virüsü göremiyoruz. Göremediğimiz için de anlamamız ve alışabilmemiz çok zor oldu.

Deprem ise bir doğa olayı. Fay hatlarının hareketlenmesiyle ortaya çıkan bir doğa olayı. Onu da göremiyoruz.

Anadolu'da da bolca fay hattı var. Fay hatları sayesinde Anadolu canlı, yaşıyor. Kıpır kıpır. Dağlar, ovalar, tepeler, muhteşem manzaralar, yeraltı suları, sıcak su kaynakları fay hatları sayesinde oluşmaktadır.

Fay hatları, hemen üstüne birilerinin okul, hastane, ev, köprü, yol yapacağını bilemez ki! Fay hatlarının üzerine bina yaparsanız, insana zarar verebilir.

Corona virüsü göremiyoruz. Fay hatlarını da.

Tüm dünyada bir yıl içerisinde ortalama 18 yıkıcı deprem görülmektedir. Ortalama 50 bin kişi de bir yılda deprem nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Nasıl korunuruz?

Coronadan sosyal mesafe, maske, hijyen kurallarına uyarak korunabiliriz.

Depremden korunabilir miyiz? Evet ama zor. Sağlam zemin, sağlam bina, kişisel ey-

lem planı ile korunabiliriz.

Acaba okulum, çalıştığım işyeri, evim sağlam mı? Alışveriş yaptığım yer, zemin ve bina sağlam mı?

Coronadan kendi çabamız ile, kişisel olarak gereken önlemleri alırsak korunabiliriz. Ancak, depremden korunabilmemiz, deprem gerçeğinden kaçabilmemiz olanaklı değildir. Zira, hangi saatte, ne kadar büyüklükte, ne kadar süreyle olacağı belli değildir.

Corona, 65 yaş üstü kişilerde, diyabetlilerde, kanser tedavisi görenlerde, KOAH'lılarda ve sigara içenlerde daha ciddi seyretmektedir.

Oysa deprem herkesi öldürebilir. Corona çocuk ve gençlerde daha hafif seyreder. Deprem ise çocuk, genç, yaşlı tanımaz. Corona için şimdilik tedavi yok. Coronadan kaçış var, depremden kaçış yok.

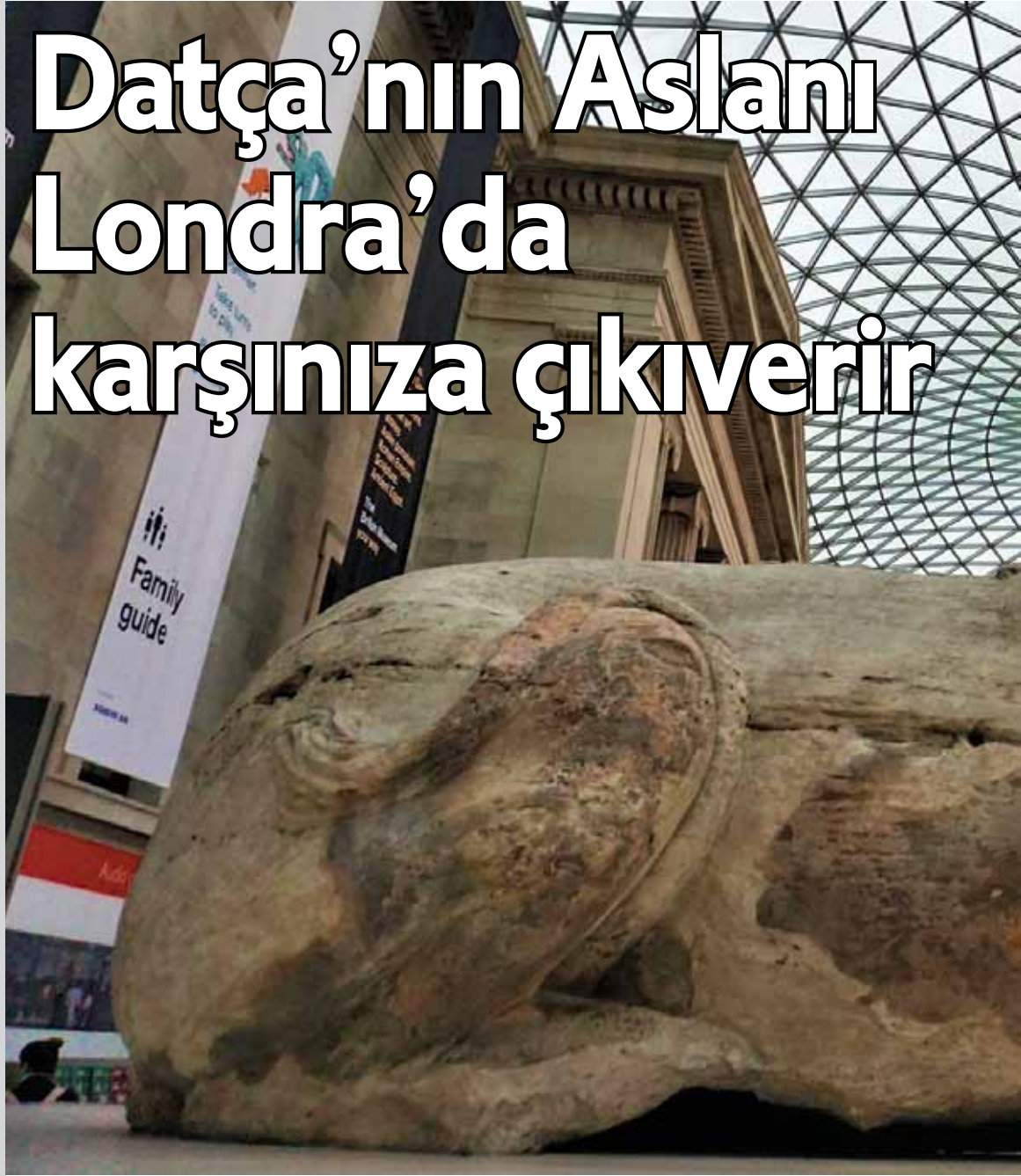

Nedim ATİLLA

KÜLTÜR VE
LEZZET
YOLCULUĞU

**Knidos (Datça)
Aslanı'nın
Datça'dan
İngiltere'ye
taşınması
İngilizler için
kayda değer
başarı hika-
yesiydi. British
Museum'un
girişinde
konuklarını
karşılaman
aslanımızı
kendi yerinde,
Anadolu'nun
batı ucun-
daki tepede
görmek ömre
bedel olmalı...**

Datça'nın Aslanı Londra'da karşınıza çıkverir

Bu ay dünyanın en çok gezilen müzesindeyiz. 8 milyon objenin (dile kolay) 75 bin metrekare alanda sergilendiği Londra'daki 'Britanya Müzesi'nde, yani 'British Museum'da... İngiltere Kraliçesi'nin himayelerinde olduğu için, dünyanın en zengin ve en değerli koleksiyonlarına sahip olmasına karşın ücretsiz gezilebilen ünlü müzede... Takdir edersiniz ki müzenin

her bir galerisi ayrı ayrı ve uzun yazıların konusu... Ancak ben sizlere, Sir Hans Sloane'ın biriktirdiği kitaplar, elyazmaları ve tabiat tarihi nesneleri koleksiyonunun hükümet tarafından satın alınması ile 1753'te kurulan bu müzenin giriş katında konukları karşılayan ünlü 'Knidos Aslanı'ndan söz etmek istiyorum. İlk görüşümde çok öfkelendiğimi hatırlıyorum; sonra (bu konularda şerbetlenmiş biri

olarak) öfke yerini hüzne, giderek buruk bir özleme bıraktı. Ürkütücü bakışları ve tüm heybetiyle karşınızda duran bu mermer aslan heykeli, Datça'dan, Knidos'tan (yani Deveboynu'ndan) kaçırılan heykelin ta kendisidir.

Biraz daha eskilere gidersek, rahatlıkla söyleyebiliriz ki, dünyanın arkeolojiye olan ilgisi 19. yüzyılda artmıştır. Ancak bu ilginin aynı zamanda bir arkeoloji dostluğu da içerdiği ne yazık ki söylenemez! Daha çok hey-

kel ve hazine avcılığına yönelik bir ilgidir söz konusu olan... Bütün büyük müzeler gibi 'British Museum' da, satın alma ya da (özellikle Anadolu'dan) çalma-kaçırma ve armağan yoluyla 'Eskiçağ' ile ilgili paha biçilmez yapıtlara, koleksiyonlara sahip olmuştur.

Ve bunların arasında en önemlilerinden biri de, 'British Museum'un neredeyse simgesi haline gelen bizim ünlü 'aslan'... Datça'nın Aslanı... Bu aslan heykelinin değerini kavramak için, Kraliçe tarafından "Sir" unvanı ile ödüllendirilen Newton'un Türkiye kazılarına bakmak gerekir öncelikle...

Fotoğrafla belgeli

Charles Thomas Newton (1816-1894), 'Modern Arkeoloji'nin öncülerinden-di ve 1861'den 1886 yılına kadar 'British Museum'un "Yunan ve Roma Antik Eserleri"nden sorumlu ilk müze müdürü olarak görev yapmıştı. Bu göreve getirilmeden önce de, 1852 yılının Ocak ayında, Midilli Adası'nda konsolos yardımcısıydı. Hangi amaçla olduğunu tahmin edebilirsiniz... Üstelik Yunan Adaları ve Batı Anadolu'ya yaptığı yolculuklar, İlkçağ kalıntıları konusunda bilgilerini 'derinleştirmiş'; üzerine Bodrum'un kurulduğu Halikarnassos antik kentinde kazılar yapmaya talip olmuş.

Bu talebini iletirken bir de ihtiyaç listesi sunmuş Newton: 2000 İngiliz Poundu, bir gemi, Kraliyet mühendislerinden bir yardımcı (ki bu Robert Murdoch Smith olacaktır), 4 istihkâm eri ve bir de fotoğrafçı... Fotoğrafçılık sanatı o dönemde henüz çok yenidir ve Newton kazılarda fotoğrafçı kullanan ilk arkeologlardandır.

İlk hedef Bodrum

Talebi üzerine 150 mürettebatlı bir buharlı gemi olan "HMS Gorgon", Newton'ın hizmetine verilmiş. Gemi 1856 yılının Ekim ayında Spithead'den yola çıkmış ve İstanbul'daki Osmanlı idarecilerinden izin çıkınca da, 24 Kasım'da Bodrum'da kazılara başlanmış. Newton'ın en büyük arzusu ise 'Halikarnassos Anıtmezarı'nın yerini bulmak!..

Antikçağ'ın 7 harikasından biri olan bu anıt-mezar, Mausolus'a ait... MÖ 377'den MÖ 353 yılında ölene kadar, Büyük Pers Kralı'nın otoplastisi altında valilik yapan ve Karia Krallığı'nı yöneten Mausolus, bir 'satrap', yani yerel bir idareci... Ancak görkemli bir yapı olarak inşa edilen mezar, Ortaçağ'da yıkılmış ve üzerindeki kabartma heykeller kırılmış, yakılmış. Anıtmezarın taşları ise, Bodrum Limanı'nı korumak üzere inşa edilen kalenin yapımında kullanılmış.

Zaman içinde Bodrum'daki kazıların seyri, kazı alanındaki evlerin satın alınması ve yıkılması süreciyle bağlantılı hale gelmiş. Ve bu evlerin fiyatları öylesine yükselmiş ki, Newton satın alma pazarlıklarından sıkılıp 1857 yılında Knidos kazılarını başlatmış. (Bugün de poyraz bir havada yelken açarak 4-5 saatte Bodrum'dan Knidos'a gidebilirsiniz.)

Knidos antik kenti aslında şöhretini Afrodite'ye borçludur. Heykeltıraş Praxiteles tarafından büyük bir beceriyle ve sanki canlıymışçasına mermerden yontulan 'Aşk Tanrıçası' Afrodite'nin heykeli, Knidos'un en önemli tapınaklarından birindeydi. Tanrıça bu heykelde, banyoya girmek üzere çıplak olarak betimlenmişti. Koslular bu heykeli gördüklerinde, tanrıçanın çıplaklığından rahatsız oldular; tutucu insanlar oldukları için değil, tanrıçayı küstür-

mekten çekindikleri için. Tanrılar tarafından cezalandırılan insanlara dair pek çok hikâye duymuşlardı çünkü... Ancak Knidosluların bu türden çekinceleri yoktu. Onlar Koslulardan bu şahane heykeli satın aldılar ve teşhir etmek amacıyla yeni inşa ettikleri tapınağın ortasına koydular. Böylece bu tapınak, Knidos kentini ziyarete gelenlerin gözdesi haline geldi ve o dönemde kentin geleni gideni de hiç eksik olmadı. Knidos, Antikçağ'ın 'turizm merkezi'ydi demem bu sebeptir.

Datça'da kazılar başlıyor

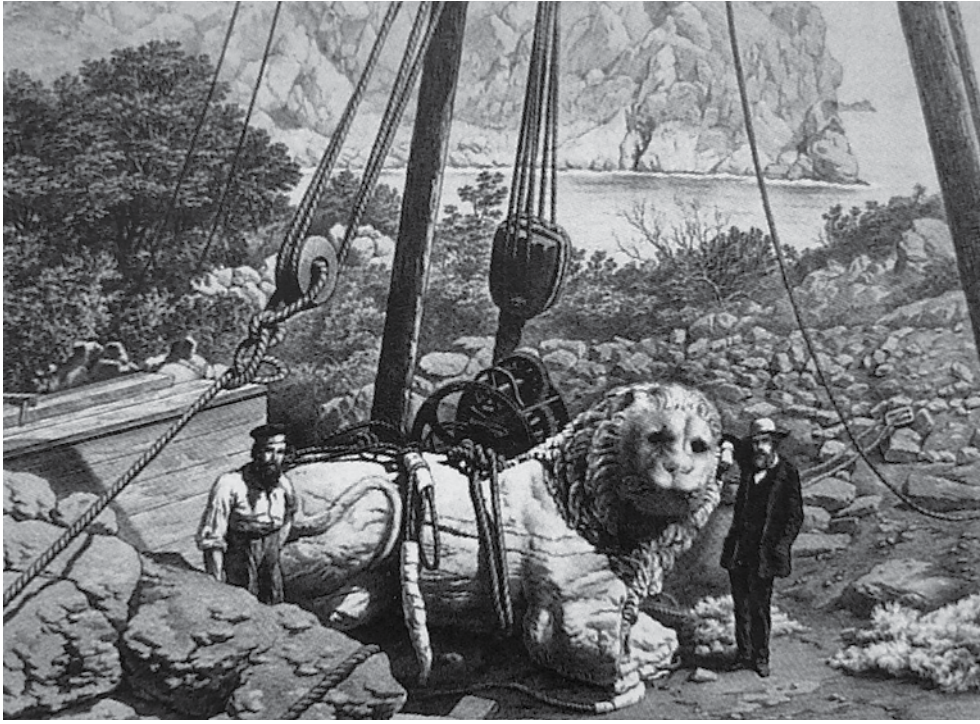
Newton ve ekibi, kazılarda çalıştırılmak üzere Bodrum'dan, Datça'dan ve çevre köylerden işçi getirtiyordu. Newton'un adamlarıyla birlikte Türk işçiler de, antik kentin içinde ve sur duvarlarının dışındaki geniş nekropolde (mezar alanı) yapılan kazılarda çalıştılar.

Yazımıza konu olan bizim ünlü aslan heykeli, Charles Newton'ın kazı ekibindeki genç mimar Richard Pullan tarafından bulundu. Pullan, Bodrum ve Knidos kazılarındaki buluntuları kaydetmekten sorumluydu. Newton'ın Anadolu'daki görevi sona erdiğinde, bu genç mimar, Priene kalıntıları arasında yer alan 'At-hena Polias Tapınağı' alanında kendi kazılarını yapmak üzere Türkiye'de kaldı. Ancak bu görev için Knidos'tan ayrılmadan önce, 'Knidos Aslanı'nı gören ilk Avrupalı gezgin olarak da kayıtlara geçmişti.

Aslan ele geçiriliyor

'British Museum' kataloglarında, "Aslanın keşfini Richard Pullan'a borçluysak, tek parça halinde sergilenabiliyor olmasını da Robert Murdoch Smith'in pratik zekâsına ve becerikliliğine borçluyuz." yazıyor... Aslan heykeli, aslında bir anıt mezarı korusun diye yaptırılmıştı; tam 7 ton ağırlığındaydı ve yüzü yere bakar halde, yatar pozisyonda bulundu. İlk iş onu kaldırarak dik duruma getirmektir. Bu iş Newton'ın Knidos macerası için orada bulunan "HMS Gorgon" gemisinin halatlarıyla başarıldı. Aynı gemi, 1859 yılında aslanı diğer buluntularla birlikte İngiltere'ye taşıyacaktı. Aslan heykeli bulunduğu yerden kaldırıldıktan

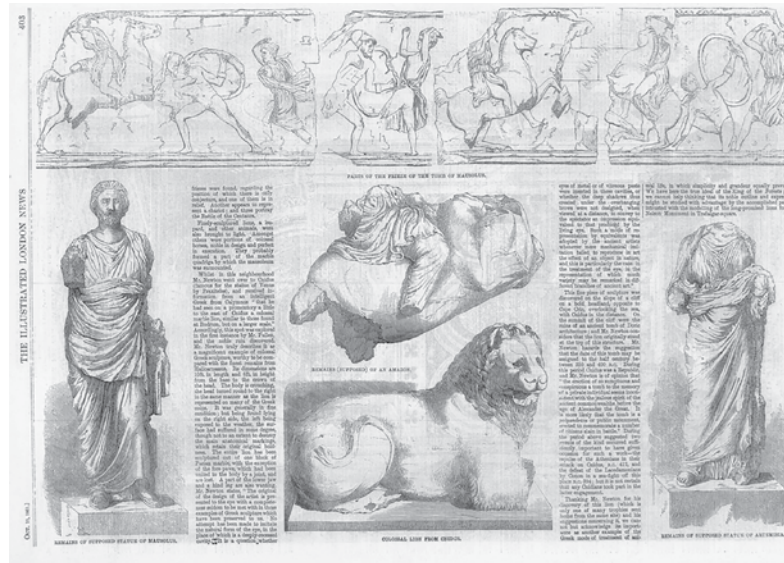
sonra ikinci zorluk da aslanı suya indirmek ve gemiye yüklemektir. Aslan, anıt mezardan daha yüksek değildi, ancak bulunduğu tepeden indirilmesi kolay olmayacaktı. Kıyıda aslanın denize indirilmesini kolaylaştıracak uygun bir yer seçildi.

Heykeli zarar vermeden hareket ettirebilmek için tahtadan bir kasa çıkıldı. Kasayı sağlamlaştırmak için de çelik bantlar ve kızaklı ayaklar kullanıldı. Bu sırada çevre köylerden 100 kadar Türk işçisi de, aslanın bulunduğu tepe ile yükleneceği yer arasındaki kayaları kırarak yolu düzleştirmek gibi çetin bir görevi üstlenmişti. Bunun için ya kayaları tıraşlayacaklar ya da boşlukları çevreden toplanan taşlarla dolduracaklardı. Sonuçta bugün de aynı haliyle korunan, büyük bir bölümü düz giden, ancak tepenin ucundan alçalmaya başlamadan önce 45 derecelik bir dönüşü olan yol inşa edilmiş oldu. Aslan, kasasına konarak sudan 12 metre kadar yükseklikteki hedef yerine halatlara yapışmış pek çok insanın kas gücüyle çekildi. (İnsan harcanan emeği düşününce, aslanın değerini daha iyi anlıyor. Yani heykel deyip geçmemek

gerekiyor.) Aslanın taşınması işi tam 1 ay sürmüştü. Bu iş İngilizler için kayda değer bir başarı hikâyesine dönüştü. 'British Museum', bu başarı ile adından çok söz ettirdi ve bizim heybetli, mezar koruyucusu aslanımız, yıllar yılı Part-

henon heykelleriyle aynı salonda sergilendi.

Bugün ise müzenin tam girişinde karşıyor konuklarını... Güneşli bir günde, müzedeki salonun cam tavanından gelen doğal ışıkta bu devasa heykeli görenler, Knidos'ta onun ilk kez kaldırılışını görenlerle benzer bir heyecanı yaşayabilirler, tecrübeyle sabit... Ama yine de onu, kendi yerinde, Nazım Hikmet'in deyişiyle "Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan" Anadolu'nun batı ucundaki tepede görmek, ömre bedel olmalı...

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ • eylül 2020

Berrin Bal Onur ve Neşe Biber Aksoy, Türkiye’yi karış karış gezip kahvaltı sofralarının vazgeçilmezi peynirin ardında sakladığı kültürü kitaplara döktü, uluslararası başarı kazandı.

MUTFAKTA BİRİ Mİ VAR?

Peynir aşkıyla 20 yıl

Berrin Bal Onur ve Neşe Biber Aksoy yaklaşık 20 yıldır peynir peşinde Anadolu’yu karış karış gezen bir ikili. 2000 yılında Cihangir’de kurdukları Antre Gourmet, yöresel peynirleri kentle buluşturma yolundaki ilk girişimleriydi. Ardından “Peynir Aşkına” kitabıyla Türkiye’nin peynir haritasını çıkarma yolunda ilk adımı attılar. Son olarak Balıkesir’deki peynir zenginliğini kayıt altına aldıkları “50 Peynirli Şehir Balıkesir” kitabı geldi. Geçtiğimiz yıl yayınlanan kitap, Ağustos ayında 216 ülkeden 2011 eserin yarıştığı Gourmand Dünya Yemek Kitapları Yarışması’nda “peynir ve süt” kategorisinde birinci oldu.

Tüm dünyadan gastronomi alanında yerel ve özgün değerlerin öne çıktığı yarışma,

Balıkesir’in kapısının da bir anlamda dünyaya açılmasını sağladı.

Bu sayımızda mutfakta Berrin Bal Onur ve Neşe Aksoy Biber var. Hikayelerini Atatürk Organize Haber’e şöyle anlattılar:

“Endüstriyel ürünlerin daha güvenilir bulunup, talep edildiği 2000’li yılların başında, 30 metrekairelik dükkanımızda yerel-geleneksel peynirleri tanımaya, araştırmaya başladık. Yıllar içinde idealimiz peşinde, bu küçücük dükkandan sınırları aşp, 50 bin kilometre yol kat ettik. Yolculuklarımızda Anadolu’nun eşsiz coğrafyasında şahane insanlarla tanıştık, şehirlerde, kasaba ve köylerde evlere, mandıralara konuk olup, birbirinden güzel hikayeler biriktirdik.

Tüm hikayeler bize peynirin ardında saklı

tuttuğu, coğrafyayı, insanı, kültürü ile büyük bir evrenin varlığını işaret etti Antre aracılığıyla tüketicilere ulaştı bu hikayeler. Örneğin, Çorum Kargı Tulumu'nu basanları yamulan ellerinden tanıyacağımızı, Mihaliç Peyniri'ni Fransa'da olduğu gibi özel olgunlaştıran ustalarımız olduğunu, mayanın bir miras olabileceğini, göçle gelen peynirlerin coğrafi sınır tanımadığını, kaybolmaya yüz tutan Ayvalık'ın Kirlihanım Peyniri'ni yeniden var edecek ustalarımız olduğunu, damağımızda izi kalan bir lokma peynir ile farklı coğrafyalara gidebileceğimizi keşfettik.

Her yeni keşifle sadece pazarlayacak yeni bir ürün değil kollektif bilincimizde yeri olan ama fark etmediğimiz bir kültürün kapısını açıp onun parçası olduk. Sonuçta elimizde aklımızda biriken tüm bu bilgiyi bir kitapta toplamaya karar verip Peynir Aşkına'yı yazdık.

50 Peynirli Şehir Balıkesir kitabı, şehri peynir konusunda markalaştırmak isteyen Büyükşehir Belediyesi yöneticilerinin kalıcı kültürel bir çalışma hayali ile hayat buldu. İlk kitabımızın ardından bizi şehre davet ederek Türkiye'nin mandırası Balıkesir için bizimle bir peynir kitabı yapmak istediklerini belirttiler. Türkiye'yi gezmiş, farklı bölgelerde peyniri, ardındaki kültürü, insanı, iklimin ve coğrafyanın sunduğu farklılıkları gözlemiş, Peynir Aşkına'da Türkiye'nin 52 peynirini anlatmıştık. Bu kez sadece bir şehre yakından bakacak olmak bizi çok heyecanlandırdı. 2016 yılında çalışmalara başladık. Belediye'nin Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı ekibinin ön saha çalışmasının ardından yollar, yolculuklar başladı. 20 ilçenin, kasaba ve köylerinde küçük, orta, büyük işletmelerin yanında aile üretim modellerine de yer verdik. 2 yıl süren çalışmalar sonunda kayıt altına aldığımız 50'den fazla peynir olduğunu görünce de kitabın adını '50 Peynirli Şehir Balıkesir' koymaya karar verdik."

KÜFLÜ PEYNİRLİ -İNCİRLİ CEVİZLİ EKMEK

MALZEMELER: ■ 4 dilim cevizli ekmek ■ 20 gr Konya Küflü Peyniri ■ 2 adet kırmızı soğan ■ 2 yemek kaşığı pekmez ■ 6 adet kuru incir ■ 1/2 bardak su

HAZIRLANIŞI

Cevizli ekmek ızgarada az zeytinyağı ile kızartılır. Soğanlar ince ince doğranıp zeytinyağında sotelenir; doğranmış kuru incir ve pekmez eklenir. Yarım bardak su ile kısık ateşte 10 dakika pişirilir. Kızarmış ekmeklerin üzerine Konya Küflü Peyniri, pekmez ve kuru incirli karamelize soğan yerleştirilip servise hazır hale getirilir.

ESMER HÖŞMERİM

Peynir mayalanıp pıhtısı kırılıp süzdürülüyor. Süzdürülen peynirin içine yumurta, irmik, un ekleyerek elle hamur gibi yoğuruluyor. Bu hamur tavada kaşıktan ayrılmaya kadar çok uzun süre kavuruluyor. Rengi kahveye dönünce şeker ve az su ile yapılan şerbet üzerine ekleniyor.

OBRUK PABUCAKI

MALZEMELER: ■ 250 gr Divle Obruk Tulumu ■ 2 adet yufka ■ 4 adet bostan patlıcan ■ 3 yemek kaşığı tereyağı ■ 3 yemek kaşığı un ■ 1 bardak süt ■ Zeytinyağı ■ Çam fıstığı (süslemek için)

HAZIRLANIŞI

Yufkalar, katlar arasına zeytinyağı sürülerek tart kalıbına 3 kat olarak yerleştirilir. Kızarıncaya kadar 150 derecede fırınlanır.

Patlıcanlar ateşte közlenir. Un ve tereyağı pembeleşinceye kadar kavrulur. Közlenmiş patlıcanlar soyulur, ezilerek eklenir. Son olarak ılık süt ilave edilir. Divle Tulum Peyniri ızgara tavada az zeytinyağıyla hafifçe kızartılır.

Fırından çıkmış yufka kâselerinin içine önce patlıcan sos, üzerine kızarmış Divle Tulum Peyniri eklenip, 5 dakika süreyle tekrar fırınlanır. Kavrulmuş çam fıstıkları ile süslenerek servis edilir.

DÖRT PEYNİRLİ SUFLE

MALZEMELER: ■ 3 yumurta ■ 1/2 bardak süt ■ 1/2 bardak Divle Obruk Tulumu ■ 1/2 bardak tel peynir ■ 1/2 bardak Kargı Tulum Peyniri ■ 1/2 bardak lor ■ 3 bardak ufalanmış bayat ek-mek ■ Karabiber ■ 1 dal biberiye ■ Muskat rendesi

HAZIRLANIŞI

Yumurtalar iyice çırpılır, süt ilave edilerek karıştırılır. İnce kıyılan biberiye, muskat, karabiber ve ufalanmış ekmeğe karışıma eklenir. Rendelenmiş Divle Obruk Tulum, tel peynir, Kargı Tulum Peyniri ve lor peynirleri de ilave edilerek karışım tereyağıyla yağlanmış sufle kaplarına paylaştırılır.

Üst kısım tekrar peynirle kaplanarak 180 derece fırında 20-25 dakika, sufle kabarana kadar pişirilir.

MIHALIÇ PEYNİRLİ PATLICAN

MALZEMELER: ■ 3 patlıcan ■ 300 gr Mihaliç (kelle peyniri) ■ 300 gr Sepet Peyniri ■ 3 yumurta ■ 3 yemek kaşığı un ■ Maydanoz (süslemek için)

HAZIRLANIŞI

Patlıcanlar alacalı soyularak dilimlenip, tuzlu suda bekletilir.

Peynirler rendelenip yumurta ve un ilave edilerek tüm malzeme bütünselinceye kadar karıştırılır.

Kurulan patlıcanların üstüne konulan karışım kızgın yağda kızartılır. Servis sırasında maydanozla süslenir.

Çiğli Tramvayı'nda gözler 20 Ekim'e çevrildi

Çiğli Tramvayı projesinin ihale sürecinde sona yaklaşıldı.

Hastane, üniversite ve sanayi bölgesine ulaşımı kolaylaştırmanın yanı sıra araç trafiğine de nefes aldırarak 11 kilometrelik tramvay hattının yapımı için açılan iki aşamalı ihalenin ilk aşamasında aralarında uluslararası firmaların da bulunduğu 17 firmanın tamamı ön yeterlilik aldı. 20 Ekim'de yapılacak ihalenin ikinci aşamasında firmalar mali tekliflerini sunarak tramvay hattının yapımını üstlenmek için yarışacak. En uygun teklifi veren firma Çiğli Tramvayı ihalesini kazanacak. Yılsonunda başlaması planlanan Çiğli Tramvayı inşaatı 2 yılda tamamlanacak.

Ataşehir'den Mavişehir İZBAN istasyonuna ulaşım

14 istasyondan oluşacak 11 kilometrelik güzergâhın büyük bölümü mevcut cadde ve yolların orta refüjlerinden geçecek şekilde çift hat olarak planlandı. Karşıyaka Tramvayı'nın devamı niteliğindeki Çiğli Tramvayı, Karşıyaka Çevreyolu İstasyonu'ndan başlayarak bağlantı köprüsü ile geçilerek Ataşehir, Çiğli İstasyonaltı Mahallesi'ne, Çiğli İZBAN Durağı'na ve Çiğli Bölge Eğitim Hastanesi'ne, Ata Sanayi ile Katip Çelebi Üniversitesi'ne ve Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ne hizmet edecek şekilde planlandı. Ayrıca Ataşehir'den Mavişehir İZBAN istasyonuna da tramvay hattı ile ulaşım sağlanacak. Yaklaşık 500 metre uzunluğundaki bağlantı

köprüsü çevre yolunun üzerinden geçecek. Köprüde tramvay hattının yanı sıra yaya ve bisiklet yolları da bulunacak.

2017 yılında 8,8 kilometrelik Karşıyaka, 2018'de de 12,8 kilometrelik Konak hattının devreye girmesiyle tramvay İzmir'de toplu ulaşımın en önemli unsurlarından biri oldu. Çiğli Tramvayı'nın da hizmete girmesi ile İzmir'deki tramvay hatlarının uzunluğu 32,6 kilometreye ulaşacak.

42 tramvay aracı alınacak

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin toplu ulaşım şirketlerinden Metro A.Ş. 15 Ekim'de hem Çiğli hem Konak ve Karşıyaka tramvay hatlarında kullanılmak üzere 42 adet tramvay aracının alımı için ihale yapacak. Araçlar ihale sürecinin tamamlanmasının ardından 42 aylık süre içerisinde etaplar halinde Metro A.Ş.'ye teslim edilecek.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin, kent içi ulaşımında fosil yakıt tüketimini en aza indirme hedefiyle ağırlık verdiği toplu taşıma yatırımları sayesinde her gün fazladan binlerce otomobilin trafiğe çıkarak havayı kirletmesi önleniyor. Her bir tramvay seferinde 3 otobüsün sığacak kadar yolcu taşınabiliyor.

DÜNYANIN EN EKONOMİK ve EN GELİŞMİŞ ÇAMAŞIR YIKAMA SİSTEMİ

%100 ÖLÇÜLEBİLİR SÜRDÜRÜLEBİLİR VERİMLİ ve ÇEVRECİ

